

PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA

Komentarz

redakcja naukowa

Rafał Adamus, Przemysław Malinowski

Rafał Adamus, Iwona Domagała, Anna Fus, Grzegorz Adam Kawalec
Grzegorz Keler, Jonasz Kita, Przemysław Malinowski, Wiktor Michałek
Bartosz Skorupa, Sławomir Szejna, Marcin Szeliga

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA

Komentarz

redakcja naukowa

Rafał Adamus, Przemysław Malinowski

Rafał Adamus, Iwona Domagała, Anna Fus, Grzegorz Adam Kawalec
Grzegorz Keler, Jonasz Kita, Przemysław Malinowski, Wiktor Michałek
Bartosz Skorupa, Sławomir Szejna, Marcin Szeliga

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Stan prawny na 1 maja 2021 r.,
z uwzględnieniem obowiązujących od 1 lipca 2021 r. przepisów k.s.h.
dotyczących prostej spółki akcyjnej

Wydawca
Anna Kubuj-Kacperek

Redaktor prowadzący
Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne
Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Rafał Adamus – art. 300¹–300⁴, 300²³–300²⁹, 300³⁶–300⁴³, 300⁹⁷

Iwona Domagała – art. 300¹²³–300¹³⁴

Anna Fus – art. 300³⁰–300³⁵

Grzegorz Keler – art. 300¹⁵–300²², 300⁴⁴–300⁵¹

Jonasz Kita – art. 300⁸²–300⁹⁶

Grzegorz Adam Kawalec – art. 300⁸⁰–300⁸¹, 300⁹⁸–300¹⁰¹

Przemysław Malinowski – art. 300⁵²–300⁶¹

Wiktor Michałek – art. 300⁵–300¹⁴

Bartosz Skorupa – art. 300⁷³–300⁷⁹

Sławomir Szejna – art. 300⁶²–300⁷², 300¹⁰²–300¹⁰⁷, 300¹²⁰–300¹²²

Marcin Szeliga – art. 300¹⁰⁸–300¹¹⁹

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-955-3

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	33
Wstęp	35
Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych	37
Tytuł III	
Spółki kapitałowe	39
Dział Ia	
Prosta spółka akcyjna	39
Rozdział 1	
Powstanie spółki	39
Art. 300 ¹ . [Zawiązanie prostej spółki akcyjnej]	39
1. Era chcianych i niechcianych zmian w prawie handlowym	39
2. Nowela Kodeksu	40
3. Systematyka Kodeksu	40
4. Semantyka nazwy	40
5. <i>Numerus clausus</i> spółek w prawie polskim	41
6. Prosta spółka akcyjna jako spółka handlowa i kapitałowa	41
7. Przeznaczenie prostej spółki akcyjnej	42
8. Prosta spółka akcyjna jako spółka typu <i>joint venture</i>	42
9. Prosta spółka akcyjna jako spółka niepubliczna	42
10. Spór o potrzebę prostej spółki akcyjnej	43
11. Ogólna potrzeba elastycznej konstrukcji spółki	43
12. Prosta spółka akcyjna a crowdfunding (finansowanie społecznościowe)	44
13. Ryzyko „efektu Delaware”	44
14. Mit nadużyć	46
15. Istota spółki handlowej	46

16. Istota prostej spółki akcyjnej	46
17. Digitalizacja prostej spółki akcyjnej	47
18. Podstawowe założenia konstrukcyjne prostej spółki akcyjnej	47
19. Prosta spółka akcyjna jako hybryda osobowo-kapitałowa	48
20. Hybrydalna struktura organów prostej spółki akcyjnej	48
21. Cel prostej spółki akcyjnej	49
22. Zakres zastosowania	49
23. Samodzielność regulacji	49
24. Regulacja prostej spółki akcyjnej	49
25. Normy <i>ius cogens</i> i <i>ius dispositivum</i> w odniesieniu do prostej spółki akcyjnej	49
26. Swoboda kształtowania wewnętrznego ustroju prostej spółki akcyjnej	50
27. Założyciele prostej spółki akcyjnej	50
28. Prosta spółka akcyjna w organizacji	50
29. Spółka jednoosobowa	51
30. Zobowiązanie akcjonariuszy do świadczeń w stosunku wewnętrznym	51
31. Brak prowadzenia spraw spółki przez akcjonariuszy	51
32. Brak odpowiedzialności akcjonariuszy za zobowiązania spółki	52
33. Zdolność upadłościowa i zdolność restrukturyzacyjna prostej spółki akcyjnej	52
Art. 300 ² . [Obejmowanie akcji prostej spółki akcyjnej]	52
1. Przedmiot regulacji	53
2. Istota regulacji	53
3. Rola akcji w prostej spółce akcyjnej	53
4. Akcje beznominałowe	54
5. Zbywalność akcji	54
6. Wartość emisyjna akcji	54
7. Wartość rynkowa i wartość księgowa akcji	54
8. Niepodzielność akcji	54
9. Jedna albo wiele akcji beznominałowych	55
10. Wspólność akcji	55
11. Akcja jako papier wartościowy	55
12. Tytuł do objęcia akcji	55
13. Forma akcji. Akcje zdematerializowane	55
14. Rejestr akcjonariuszy	56
15. Deklaratoryjne papiery wartościowe	56
16. Akcje gotówkowe i akcje aportowe	56
17. Wkłady do prostej spółki akcyjnej	57
18. Wyłączny wkład pieniężny	57
19. Praca i usługi na rzecz prostej spółki akcyjnej	57

20. Wkład niepieniężny do prostej spółki akcyjnej	58
21. Przedmiot wkładu niepieniężnego do prostej spółki akcyjnej na pokrycie kapitału akcyjnego	59
22. Zagadnienie równości i nierówności wkładów	59
23. Termin wniesienia wkładów do prostej spółki akcyjnej	59
24. Zgłoszenie informacji o wniesionych wkładach do rejestru	59
25. Odpowiedzialność za wkład niepieniężny	60
26. Zakaz jednostronnego potrącenia wpłat na akcje	60
27. Konwersja wierzytelności na akcje prostej spółki akcyjnej jako propozycja układowa	60
28. Konsekwencje prawne niewniesienia wkładów	60
29. Alternatywa do wnoszenia wkładów przez akcjonariuszy	61
Art. 300 ³ . [Kapitał akcyjny]	61
1. Obligatoryjny kapitał akcyjny	61
2. Minimalna wartość kapitału akcyjnego	61
3. Bootstrapping. FFF	62
4. Ochrona wierzycieli prostej spółki akcyjnej	62
5. Ograniczony czas funkcjonowania spółki bezmajątkowej	62
6. Funkcje kapitału akcyjnego	63
7. Wnoszenie wkładów na kapitał akcyjny	63
8. Elastyczność określenia wysokości kapitału akcyjnego	63
9. Emisja akcji	64
Art. 300 ⁴ . [Przesłanki powstania prostej spółki akcyjnej]	64
1. Umowa spółki jako warunek powstania spółki	64
2. Ustanowienie organów jako warunek powstania spółki	64
3. Pokrycie kapitału akcyjnego	64
4. Wpis do rejestru	65
Art. 300 ⁵ . [Treść umowy prostej spółki akcyjnej]	65
1. Zagadnienia ogólne	66
2. Pojęcie prawne umowy prostej spółki akcyjnej. Różnice pomiedzy umową prostej spółki akcyjnej a statutem spółki akcyjnej i umową spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	67
3. Obligatoryjne postanowienia umowy prostej spółki akcyjnej	70
3.1. Firma spółki	70
3.2. Siedziba spółki	70
3.3. Przedmiot działalności spółki	71
3.4. Akcje	72
3.5. Ewentualne wkłady niepieniężne	73
3.6. Organy spółki	73
3.7. Ewentualny czas trwania spółki	74
3.8. Skutki niezachowania obligatoryjnych postanowień w umowie prostej spółki akcyjnej	74

4. Postanowienia umowy prostej spółki akcyjnej określone w art. 300 ⁵ § 2 k.s.h.	75
5. Pozostałe postanowienia umowy prostej spółki akcyjnej określone w Kodeksie spółek handlowych	76
Art. 300 ⁶ . [Forma umowy prostej spółki akcyjnej]	78
1. Zagadnienia ogólne	78
2. Wymóg formy aktu notarialnego	78
3. Zagadnienia kolizyjnoprawne	79
4. Zawarcie umowy przez pełnomocnika	79
Art. 300 ⁷ . [Zawarcie umowy prostej spółki akcyjnej przy wykorzystaniu wzorca umowy]	80
1. Zagadnienia ogólne	81
2. Etapy zawarcia umowy	82
3. Moment zawarcia umowy i jej skutki	82
4. Konieczność wniesienia wyłącznie wkładów pieniężnych na pokrycie akcji pierwszej emisji	82
5. Zawarcie umowy przez pełnomocnika	83
6. Wzorec umowy prostej spółki akcyjnej	83
Art. 300 ⁸ . [Firma prostej spółki akcyjnej]	83
1. Zagadnienia ogólne	83
2. Rdzeń firmy	84
3. Dodatek obowiązkowy	84
4. Dodatki nieobowiązkowe	85
5. Skrót firmy	85
6. Prawo do firmy. Ochrona prawa do firmy na podstawie innych ustaw	85
6.1. Prawo do firmy	85
6.2. Ochrona na podstawie Kodeksu cywilnego i Kodeksu postępowania cywilnego	85
6.3. Ochrona na podstawie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	86
6.4. Ochrona na podstawie ustawy – Prawo własności przemysłowej	86
7. Firma spółki w upadłości albo restrukturyzacji	87
8. Firma spółki w likwidacji	87
Art. 300 ⁹ . [Wniesienie wkładów do prostej spółki akcyjnej]	87
1. Zagadnienia ogólne	87
2. Termin na wniesienie wkładów	89
3. Uchwała o stwierdzeniu wniesienia w całości wkładu	89
4. Zaliczanie wkładów na pokrycie akcji	90
5. Zbywanie akcji niepokrytych	90

Art. 300 ¹⁰ . [Znaczne zawyżenie wartości wkładu niepieniężnego do prostej spółki akcyjnej]	90
1. Zagadnienia ogólne	90
2. Pojęcie znacznego zawyżenia wartości wkładu niepieniężnego. Pojęcie wartości godziwej	91
3. Podmioty odpowiedzialne za zawyżenie	92
4. Podstawy odpowiedzialności za zawyżenie	92
5. Sposób wyrównania braku	93
6. Przedawnienie	93
Art. 300 ¹¹ . [Prosta spółka akcyjna w organizacji]	93
1. Zagadnienia ogólne	94
2. Pojęcie prostej spółki akcyjnej w organizacji	94
3. Firma prostej spółki akcyjnej w organizacji	94
4. Reprezentacja prostej spółki akcyjnej w organizacji	95
4.1. Reprezentacja przez zarząd	95
4.2. Reprezentacja przez pełnomocnika (pełnomocników)	95
4.3. Reprezentacja prostej spółki akcyjnej jednoosobowej w organizacji	96
4.4. Reprezentacja prostej spółki akcyjnej w organizacji w likwidacji	96
5. Odpowiedzialność zarządu i pełnomocników wobec spółki	96
6. Odpowiedzialność za zobowiązania prostej spółki akcyjnej w organizacji	96
7. Zmiana umowy prostej spółki akcyjnej w organizacji	96
Art. 300 ¹² . [Zgłoszenie zawiązania prostej spółki akcyjnej do sądu]	97
1. Zagadnienia ogólne	98
2. Reprezentacja przy wniosku o wpis do rejestru	98
3. Treść i załączniki wniosku o wpis do rejestru dla prostej spółki akcyjnej zawiązanej umową zawartą w formie aktu notarialnego	98
4. Treść i załączniki wniosku o wpis do rejestru dla prostej spółki akcyjnej zawiązanej umową zawartą przy wykorzystaniu wzorca umowy	100
5. Obowiązek zgłaszania zmian danych	100
Art. 300 ¹³ . [Wpis prostej spółki akcyjnej do rejestru – stosowanie innych przepisów]	100
1. Zagadnienia ogólne	100
2. Odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 164 § 3, art. 165, art. 169, art. 170 i art. 172 k.s.h.	101
3. Postępowanie rejestrowe	103
Art. 300 ¹⁴ . [Jednoosobowa prosta spółka akcyjna]	103
1. Zagadnienia ogólne	103
2. Funkcja i struktura jednoosobowej prostej spółki akcyjnej	103

3. Wykonywanie uprawnień walnego zgromadzenia przez jedynego akcjonariusza	104
4. Czynności prawne pomiędzy prostą spółką akcyjną a jej jedynym akcjonariuszem albo akcjonariuszem i spółką	104
5. Czynności prawne między prostą spółką akcyjną a akcjonariuszem będącym członkiem zarządu albo dyrektorem w jednoosobowej prostej spółce akcyjnej oraz w prostej spółce akcyjnej z udziałem jednego akcjonariusza i tej spółki	104
Rozdział 2	
Prawa i obowiązki akcjonariuszy	105
Oddział 1	
Akcje i uprawnienia indywidualne akcjonariusza	105
Art. 300 ¹⁵ . [Prawa akcjonariusza prostej spółki akcyjnej; wypłaty z kapitału akcyjnego prostej spółki akcyjnej]	105
1. Prawo akcjonariusza do udziału w zysku	106
2. Prawo do wypłaty z kapitału akcyjnego	107
3. Zasady ustalania kwoty do podziału między akcjonariuszy	108
4. Sposób podziału dywidendy	109
5. Ograniczenia dla wypłat z kapitału akcyjnego	109
6. Procedura zmiany wysokości kapitału akcyjnego	110
Art. 300 ¹⁶ . [Akcjonariusze uprawnieni do dywidendy; wypłata dywidendy]	111
1. Akcjonariusze uprawnieni do dywidendy	111
2. Dzień dywidendy	111
3. Dzień wypłaty dywidendy	112
Art. 300 ¹⁷ . [Zaliczka na poczet dywidendy]	112
1. Zasady wypłaty zaliczki na poczet dywidendy	112
2. Zwrot zaliczki	113
Art. 300 ¹⁸ . [Wyrównanie z zysku]	114
1. Wypłata dywidendy z akcji uprzywilejowanych	114
2. Wyrównanie z zysku	114
Art. 300 ¹⁹ . [Zasilenie kapitału akcyjnego na pokrycie strat]	115
1. Obowiązek zasilenia kapitału akcyjnego na pokrycie strat	115
2. Wysokość i warunki tworzenia odpisu z zysku	115
Art. 300 ²⁰ . [Przeznaczenie na kapitał akcyjny kwot przeznaczonych do podziału między akcjonariuszy]	117
1. Formy dysponowania środkami na dywidendy	117
2. Brak uprawnienia akcjonariuszy do objęcia nowych akcji	118
Art. 300 ²¹ . [Maksymalna wartość świadczeń na rzecz akcjonariuszy oraz podmiotów powiązanych z prostą spółką akcyjną]	118
1. Świadczenia spółki na rzecz akcjonariuszy	118

2. Świadczenia spółki na rzecz podmiotów powiązanych z akcjonariuszami	119
3. Pojęcie wartości godziwej	119
4. Skutki dokonania wypłaty z naruszeniem art. 300 ²¹ k.s.h.	120
Art. 300 ²² . [Obowiązek zwrotu bezprawnie dokonanej wypłaty]	120
1. Nienależnie dokonane wypłaty	121
2. Obowiązek zwrotu nienależnie dokonanych wypłat	121
3. Odpowiedzialność członków zarządu za zwrot nienależnie dokonanych wypłat	121
4. Przedawnienie roszczeń o zwrot nienależnie dokonanych wypłat	122
Art. 300 ²³ . [Jeden głos na akcję; wykonywanie prawa głosu przez zastawnika i użytkownika akcji]	122
1. Jedna lub większa ilość akcji	122
2. Akcje zwykłe. Akcje uprzywilejowane	122
3. Prawo do głosowania inkorporowane w akcji	123
4. Minimum jeden głos w prostej spółce akcyjnej	123
5. Uprawnienia zastawnika i użytkownika akcji	123
6. Różne sposoby głosu z akcji	124
7. Głos <i>in causa sua</i>	124
8. Umowy co do zasady wykonywania głosu z akcji	124
9. Pełnomocnictwo	124
Art. 300 ²⁴ . [Prawo kontroli prostej spółki akcyjnej]	124
1. Indywidualne prawo kontroli akcjonariusza	124
2. Zakres odesłania	125
Art. 300 ²⁵ . [Akcje uprzywilejowane w prostej spółce akcyjnej]	125
1. Akcje uprzywilejowane	125
2. Uprzywilejowanie akcji indywidualne i w ramach grupy akcji	125
3. Uszczuplenie uprzywilejowania z akcji	126
4. Akcje uprzywilejowane a uprawnienia indywidualne	126
5. Dopuszczalność uprzywilejowania tylko jednej akcji	126
6. Dopuszczalność uprzywilejowania wszystkich akcji	126
7. Źródło uprzywilejowania	126
8. Brak <i>numerus clausus</i> uprzywilejowania	127
9. Brak limitów uprzywilejowania akcji	127
10. <i>Causa</i> uprzywilejowania akcji	128
11. Uprzywilejowanie akcji z zastrzeżeniem warunku albo terminu	128
12. Opis sposobu uprzywilejowania akcji	128
13. Akcje patchworkowe	128
14. Uprzywilejowanie co do głosu	128
15. Akcje założycielskie	128
16. Akcje nieme	129

17. Uprzywilejowanie co do dywidendy	129
18. Uprzywilejowanie co do dywidendy likwidacyjnej	129
Art. 300 ²⁶ . [Akcje założycielskie]	130
1. Akcje założycielskie pierwszej i kolejnych emisji	130
2. Ochrona prawa głosu z akcji uprzywilejowanych	130
Art. 300 ²⁷ . [Akcje nieme]	130
1. Akcja niema	131
2. Reaktywacja prawa głosu	131
3. Konwersja wierzytelności na akcje nieme jako propozycja układowa	131
Art. 300 ²⁸ . [Uprawnienia indywidualne akcjonariuszy]	131
1. Uprawnienie indywidualne	131
2. Alternatywa do akcji uprzywilejowanych	132
3. Rodzaj uprawnień indywidualnych	132
4. Wygaśnięcie uprawnień	132
5. Niedopuszczalność obrotu uprawnieniami indywidualnymi	133
6. Zrzeczenie się uprawnień indywidualnych	133
Oddział 2	
Forma akcji	133
Art. 300 ²⁹ . [Forma akcji i innych dokumentów stanowiących tytuły uczestnictwa w dochodach lub podziale majątku prostej spółki akcyjnej]	133
1. Akcje zdematerializowane	133
2. Dematerializacja warrantów subskrypcyjnych i innych tytułów uczestnictwa	133
Art. 300 ³⁰ . [Wpis do rejestru akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej]	134
1. Wprowadzenie	134
2. Cel prowadzenia rejestru akcjonariuszy	134
3. Wpis do rejestru akcjonariuszy	135
Art. 300 ³¹ . [Podmioty prowadzące rejestr akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej] ...	136
1. Wprowadzenie	136
2. Wykaz podmiotów uprawnionych do prowadzenia rejestru akcjonariuszy	137
3. Notariusz jako podmiot uprawniony do prowadzenia rejestru akcjonariuszy	137
4. Wybór podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy	139
5. Zadania podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy	140
6. Elektroniczna forma prowadzenia rejestru akcjonariuszy	140
Art. 300 ³² . [Zawarcie i rozwiązanie umowy o prowadzenie rejestru prostej spółki akcyjnej]	142
1. Wprowadzenie	142

2. Umowa o prowadzenie rejestru akcjonariuszy	142
3. Termin na zawarcie umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy	143
4. Rozwiązanie umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy	144
5. Rozwiązanie umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy przez prostą spółkę akcyjną	144
6. Rozwiązanie umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy przez podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy	144
Art. 300 ³³ . [Elementy rejestru akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej]	145
1. Wprowadzenie	146
2. Obligatoryjne dane rejestru akcjonariuszy	146
3. Fakultatywne dane rejestru akcjonariuszy	147
4. Dane w rejestrze akcjonariuszy wynikające z umowy prostej spółki akcyjnej	147
Art. 300 ³⁴ . [Dokonanie wpisu w rejestrze akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej]	147
1. Wprowadzenie	148
2. Podmioty uprawnione do żądania zmian w rejestrze akcjonariuszy	149
3. Badanie treści i formy dokumentów będących podstawą wpisu	149
4. Zawiadomienie o zmianie wpisu	150
5. Obowiązek złożenia nowej listy akcjonariuszy	151
Art. 300 ³⁵ . [Jawność rejestru akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej]	151
1. Wprowadzenie	151
2. Podmioty posiadające dostęp do rejestru akcjonariuszy	152
3. Uzyskiwanie informacji z rejestru akcjonariuszy	152
 Oddział 3	
Rozporządzanie akcją	152
Art. 300 ³⁶ . [Zbywalność akcji prostej spółki akcyjnej – podstawowe zasady]	152
1. Akcja w prostej spółce akcyjnej jako papier wartościowy	153
2. Zbywalność akcji	154
3. Problem umownego ograniczenia zbywalności akcji	154
4. Ustawowe wyłączenie zbywalności akcji	155
5. Zakaz nabywania akcji własnych prostej spółki akcyjnej	155
6. Ograniczenie w obrocie akcjami nie w pełni pokrytymi	155
7. Zakaz dopuszczenia akcji prostej spółki akcyjnej do obrotu zorganizowanego	155
8. Ważność czynności prawnych	155
9. Forma zbycia	155

Art. 300 ³⁷ . [Moment nabycia akcji lub ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego]	156
1. Skuteczność nabycia	156
2. Wyjątki	156
3. Nabycie akcji w przypadku warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego	156
Art. 300 ³⁸ . [Uprawnieni i współuprawnieni z akcji]	157
1. Akcjonariusz jako osoba wpisana do rejestru akcjonariuszy	157
2. Współuprawnieni z akcji	157
Art. 300 ³⁹ . [Ograniczenie w umowie spółki możliwości rozporządzenia akcją]	157
1. Ograniczenie zbywalności akcji w umowie spółki	158
2. Płaszczyzny ograniczeń	158
3. Tryb wyrażenia zgody na zbycie akcji	158
4. Odmowa zgody na zbycie akcji	159
5. Forma zgody	159
6. Zbycie akcji bez zgody spółki	159
Art. 300 ⁴⁰ . [Zbycie akcji nie w pełni pokrytej]	159
1. Ograniczenie zbywania akcji nie w pełni pokrytej	159
2. Skutki odmowy zgody na zbycie	160
3. Forma zgody na zbycie akcji	160
4. Odpowiedzialność solidarna	160
Art. 300 ⁴¹ . [Wstąpienie do prostej spółki akcyjnej spadkobierców zmarłego akcjonariusza]	160
1. Wyłączenie lub ograniczenie wstąpienia do spółki przez spadkobierców	160
2. Warunki spłaty spadkobierców	161
3. Spadkobiercy a wniesienie wkładów w postaci pracy lub usług	161
4. Reglamentacja podziału akcji	161
Art. 300 ⁴² . [Prawo pierwszeństwa innych akcjonariuszy przy zbywaniu akcji prostej spółki akcyjnej]	161
1. Prawo pierwszeństwa	162
2. Regulacja <i>ius dispositivum</i>	162
3. Tryb wykonania prawa pierwszeństwa	162
Art. 300 ⁴³ . [Ułamkowe części akcji – odpowiednie stosowanie przepisów oddziału]	162

Oddział 4

Umorzenie akcji i nabycie akcji własnych	163
Art. 300 ⁴⁴ . [Umorzenie akcji a zgoda akcjonariusza]	163
1. Rodzaje umorzenia akcji	163
2. Umorzenie akcji jako zmiana umowy spółki	163

3. Dobrowolne umorzenie akcji a wykonywanie praw udziałowych	164
4. Spłata z tytułu umorzenia akcji	164
5. Ograniczenia przy dokonywaniu spłaty z tytułu umorzenia akcji	164
Art. 300 ⁴⁵ . [Umorzenie przymusowe akcji]	165
1. Warunki przymusowego umorzenia akcji	165
2. Zasady spłaty z tytułu przymusowego umorzenia akcji	166
Art. 300 ⁴⁶ . [Umorzenie automatyczne akcji]	166
1. Przesłanki warunkowego umorzenia akcji	166
2. Procedura warunkowego umorzenia akcji	167
Art. 300 ⁴⁷ . [Nabycie akcji własnych]	167
1. Zakaz nabywania akcji własnych i wyjątki od tego zakazu	168
2. Warunki i ograniczenia nabywania akcji własnych na podstawie upoważnienia udzielonego w uchwale akcjonariuszy	168
3. Ustanowienie zastawu na akcjach własnych	169
4. Ważność czynności dokonanych z naruszeniem ograniczeń w nabywaniu akcji własnych i zastawie na akcjach własnych	169
5. Obowiązek zbycia akcji własnych nabytych z naruszeniem ograniczeń lub w drodze egzekucji	170
6. Akcje własne w bilansie spółki	170
7. Wykonywanie praw z akcji własnych	170
8. Nabycie akcji spółki przez osobę trzecią działającą na rachunek spółki oraz spółkę lub spółdzielnię zależną	171
Art. 300 ⁴⁸ . [Objęcie akcji własnych]	171
1. Zakaz obejmowania akcji własnych	171
2. Skutki objęcia akcji własnych z naruszeniem zakazu	172
3. Odpowiedzialność za wniesienie wkładu w przypadku objęcia akcji własnych z naruszeniem zakazu	172
4. Objęcie akcji przez osobę działającą na rachunek spółki albo spółki lub spółdzielni zależnej	172
5. Odpowiednie stosowanie art. 300 ⁴⁷ § 6–8	173
 Oddział 5	
Wyłączenie i ustąpienie akcjonariusza oraz unieważnienie akcji	173
Art. 300 ⁴⁹ . [Sądowe wyłączenie akcjonariusza ze spółki]	173
1. Warunki wyłączenia akcjonariusza	173
2. Procedura wyłączenia akcjonariusza ze spółki	174
3. Skutki wyłączenia akcjonariusza	175
Art. 300 ⁵⁰ . [Orzeczenie ustąpienia akcjonariusza ze spółki]	175
1. Żądanie ustąpienia akcjonariusza	175
2. Procedura ustąpienia akcjonariusza	176

3. Określenie ceny i terminu wykupu akcji posiadanych przez ustępującego akcjonariusza	176
4. Sposób wykupu akcji ustępującego akcjonariusza	177
Art. 300 ⁵¹ . [Sądowe unieważnienie akcji]	177
1. Przesłanki unieważnienia akcji	177
2. Tryb unieważnienia akcji i określenie wysokości spłaty należnej akcjonariuszowi	178
Rozdział 3	
Organy spółki	179
Oddział 1	
Przepisy ogólne	179
Art. 300 ⁵² . [Organy prostej spółki akcyjnej]	179
1. Organy prostej spółki akcyjnej – system dualistyczny i monistyczny	179
2. Zarząd i rada dyrektorów prostej spółki akcyjnej	180
3. Rada nadzorcza prostej spółki akcyjnej	181
4. Zmiana systemu zarządzania i struktury organów	182
Art. 300 ⁵³ . [Wewnętrzne ograniczenia zarządu]	182
Art. 300 ⁵⁴ . [Obowiązek dołożenia należytej staranności przy wykonywaniu obowiązków przez członka organu prostej spółki akcyjnej]	183
1. Obowiązek należytej staranności członka organu prostej spółki akcyjnej	183
2. Zawodowa staranność członka organu prostej spółki akcyjnej	184
3. Lojalność członka organu prostej spółki akcyjnej	185
4. Odpowiedzialność członka organu prostej spółki akcyjnej	185
Art. 300 ⁵⁵ . [Sprzeczność interesów]	185
1. Uwagi ogólne	186
2. Powstrzymywanie się od udziału w rozstrzyganiu spraw oraz ujawniania tajemnic – zakaz bezwzględnie obowiązujący	186
3. Interesy konkurencyjne – zakaz względnie obowiązujący	186
4. Sprzeczność interesów – ujawnienie i zaznaczenie w protokole	187
5. Tajemnica spółki	188
6. Interesy konkurencyjne oraz spółka konkurencyjna	189
Art. 300 ⁵⁶ . [Wygaśnięcie mandatu]	190
1. Powołanie oraz wygaśnięcie mandatu członka organu prostej spółki akcyjnej	191
2. Mandat oraz kadencja członka organu prostej spółki akcyjnej	191
3. Odwołanie oraz rezygnacja członka organu prostej spółki akcyjnej	193

Art. 300 ⁵⁷ . [Organizacja prac organu wieloosobowego]	194
1. Obowiązek należytego organizowania prac organu prostej spółki akcyjnej	194
2. Komitet organu	194
3. Regulamin organu	195
Art. 300 ⁵⁸ . [Podejmowanie uchwał przez organ prostej spółki akcyjnej]	196
1. Uwagi ogólne	196
2. Uchwały organu prostej spółki akcyjnej – wymogi formalno-prawne	196
3. Forma prawna zawiadomienia o posiedzeniu organu prostej spółki akcyjnej	197
4. Termin zbierania głosów (głosowanie pisemne)	198
5. Kworum	199
6. Wymagana większość do podjęcia uchwały przez organ prostej spółki akcyjnej; uprzywilejowanie głosów	199
7. Protokołowanie uchwał organów prostej spółki akcyjnej	200
8. Pełnomocnik i prokurent – uchwała przy wykorzystaniu wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym	200
Art. 300 ⁵⁹ . [Zwołanie posiedzenia rady nadzorczej lub rady dyrektorów albo podjęcie uchwały na żądanie członka rady nadzorczej, członka zarządu lub dyrektora]	200
1. Uprawnieni do żądania zwołania posiedzenia organu prostej spółki akcyjnej	201
2. Prawo wnioskodawcy do samodzielnego zwołania posiedzenia organu prostej spółki akcyjnej	201
Art. 300 ⁶⁰ . [Reprezentacja prostej spółki akcyjnej w umowie z firmą audytorską]	202
1. Pełnomocnik i rada nadzorcza jako reprezentanci prostej spółki akcyjnej w umowie z firmą audytorską	202
2. Dyrektor niewykonawczy jako reprezentant prostej spółki akcyjnej w umowie z firmą audytorską	202
3. Zakres umocowania z art. 300 ⁶⁰ k.s.h.	203
Art. 300 ⁶¹ . [Oznaczanie pism prostej spółki akcyjnej]	203
1. Uwagi ogólne	203
2. Wysokość kapitału akcyjnego prostej spółki akcyjnej w pismach i zamówieniach handlowych	204
Oddział 2	
Zarząd	205
Art. 300 ⁶² . [Zadania i skład zarządu]	205
1. <i>Ratio legis</i> wprowadzenia dwóch modeli zarządzania, tj. dualistycznego i monistycznego w prostej spółce akcyjnej	205

2. Uwagi ogólne	211
3. Pojęcie zarządu	212
4. Pojęcie prowadzenia spraw spółki	213
5. Reprezentacja spółki	215
6. Skład zarządu	217
7. Zasady powoływania i odwoływania członków zarządu	218
Art. 300 ⁶³ . [Odwołanie członka zarządu]	222
Art. 300 ⁶⁴ . [Zarząd wieloosobowy; powołanie i odwołanie prokurenta]	230
Art. 300 ⁶⁵ . [Zakres uprawnień członka zarządu]	235
Art. 300 ⁶⁶ . [Składanie oświadczeń w imieniu prostej spółki akcyjnej w przypadku zarządu wieloosobowego]	240
Art. 300 ⁶⁷ . [Reprezentacja spółki w umowie z członkiem zarządu lub w sporze z nim; wynagrodzenie członków zarządu]	245
1. Uwagi ogólne	245
2. Rodzaje umów i sporów pomiędzy prostą spółką akcyjną a jej członkiem zarządu	248
3. Reprezentacja prostej spółki akcyjnej przy zawieraniu umów z jej członkiem zarządu lub w sporze pomiędzy spółką a jej członkiem zarządu będącym jednocześnie jedynym akcjonariuszem lub któremu przysługują razem ze spółką wszystkie akcje	252
4. Określenie wynagrodzenia członka zarządu	252
 Oddział 3	
Rada nadzorcza	254
Art. 300 ⁶⁸ . [Skład rady nadzorczej oraz powoływanie i odwoływanie jej członków]	254
1. Zagadnienia ogólne	254
2. Skład, tryb powoływania i odwoływania rady nadzorczej	255
3. Wynagrodzenie członków rady nadzorczej	258
Art. 300 ⁶⁹ . [Kompetencje rady nadzorczej]	260
1. Uwagi ogólne	260
2. Uprawnienie rady nadzorczej do sprawowania stałego nadzoru nad działalnością spółki	262
3. Brak prawa rady nadzorczej do wydawania zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki	263
4. Szczególne obowiązki rady nadzorczej określone w art. 300 ⁶⁹ § 3 k.s.h.	264
5. Dopuszczalność rozszerzenia uprawnień rady nadzorczej na podstawie umowy spółki i uchwały rady nadzorczej	266
Art. 300 ⁷⁰ . [Delegowanie do dokonywania czynności członków zarządu]	269
1. Uwagi ogólne	270

2. Uprawnienie rady nadzorczej do delegowania swoich członków do czasowego wykonywania czynności członków zarządu	270
3. Wpływ delegacji członka rady nadzorczej do wykonywania czynności członka zarządu na jego prawa i obowiązki jako członka rady nadzorczej	273
4. Zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej przez oddelegowanego członka rady nadzorczej	275
Art. 300 ⁷¹ . [Uprawnienia kontrolne rady nadzorczej]	277
1. Uwagi ogólne	277
2. Prawo rady nadzorczej <i>in corpore</i> do badania dokumentów spółki, żądania sprawozdań i wyjaśnień od zarządu i pracowników spółki oraz rewizji stanu majątku spółki	280
3. Indywidualne prawo każdego członka rady nadzorczej do żądania od członków zarządu lub pracowników spółki dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień	280
Art. 300 ⁷² . [Zakaz łączenia funkcji]	281
1. Uwagi ogólne	281
2. Zakazy łączenia funkcji członka rady nadzorczej spółki dominującej z innymi funkcjami, stanowiskami w spółce dominującej oraz spółce i spółdzielni zależnej	283
3. Zakazy pełnienia funkcji członka rady nadzorczej prostej spółki akcyjnej w przepisach szczególnych	284
4. Naruszenie zakazu niepołączalności	285
5. Zakaz wyłączenia zakazu niepołączalności na mocy czynności prawnej	285
Oddział 4	
Rada dyrektorów	287
Art. 300 ⁷³ . [Kompetencje i skład rady dyrektorów prostej spółki akcyjnej; powołanie i odwołanie dyrektorów oraz zawieszenie ich w czynnościach]	287
1. Uwagi ogólne	287
2. Obligatoryjne ustanowienie wskazanych ustawowo organów – odwołanie do art. 300 ⁵² k.s.h.	288
3. Koncepcja monistyczna	289
3.1. Ogólnie o koncepcji monistycznej	289
3.2. Wady	290
3.3. Zalety	290
4. Prowadzenie spraw spółki	291
4.1. Uwagi ogólne	291
4.2. Dochowanie należytej staranności (art. 300 ⁵⁴ k.s.h.)	291
4.3. Uchwały i sposób ich podejmowania (art. 300 ⁵⁸ k.s.h.)	292

4.4. Zwoływanie posiedzeń (art. 300 ⁵⁹ k.s.h.)	293
5. Reprezentacja	293
5.1. Modele reprezentacji w polskim systemie prawnym	293
5.2. Uprawnienia nadane radzie dyrektorów przez ustawę (art. 300 ⁷⁷ k.s.h.)	294
6. Nadzór	295
6.1. Omówienie instytucji nadzoru	295
6.2. Rada dyrektorów a rada nadzorcza	295
7. Zarząd w prostej spółce akcyjnej – odwołanie do art. 368 k.s.h.	296
8. Ważne powody powoływania, odwoływania oraz zawieszania dyrektorów w czynnościach przez akcjonariuszy oraz kryteria pozwalające je określić	296
9. Uchwała akcjonariuszy	297
9.1. Uchwała akcjonariuszy a uchwała walnego zgromadzenia akcjonariuszy	297
9.2. Większość wymagana do podjęcia uchwały (art. 300 ⁹⁸ k.s.h.)	297
10. Kadencja dyrektorów w radzie (art. 300 ⁵⁶ k.s.h.)	298
Art. 300 ⁷⁴ . [Odwołanie dyrektora]	299
1. Uchwała zgromadzenia akcjonariuszy – odwołanie do art. 300 ⁷³ § 3 oraz do art. 300 ⁹⁸ k.s.h.	299
2. Odwołanie w każdym czasie	299
3. Roszczenia dyrektora	300
3.1. Uwagi ogólne	300
3.2. Katalog roszczeń	300
3.2.1. Roszczenie z umowy o pracę (odwołanie do odpowiednich przepisów k.p.)	300
3.2.2. Roszczenie z umowy cywilnoprawnej (odwołanie do odpowiednich przepisów k.c.)	301
3.2.3. Roszczenia wynikające z kontraktu menedżerskiego	301
4. Ważne powody ograniczające prawo do odwołania dyrektora	302
5. Ważne powody a umowa spółki (wolność stanowienia umów – umowa może przewidywać obostrzenia niezawarte w ustawie)	302
Art. 300 ⁷⁵ . [Wieloosobowa rada dyrektorów prostej spółki akcyjnej]	302
1. Prowadzenie spraw spółki	302
2. Wspólne prowadzenie spraw w zarządzie prostej spółki akcyjnej (art. 300 ⁶² k.s.h.)	303
3. Obowiązek i uprawnienie – czy istnieje możliwość przeniesienia uprawnień na prokurenta	304
4. W jaki sposób zapadają uchwały rady dyrektorów i o jakie inne sprawy chodzi (art. 300 ⁵⁸ k.s.h.)?	304
5. Czynności rady dyrektorów wymagające uchwały	305

5.1. Podejmowanie decyzji o strategicznym znaczeniu dla spółki	305
5.2. Ustalenie rocznych i wieloletnich planów biznesowych	305
5.3. Ustalenie struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa spółki ...	305
5.4. Ukształtowanie podstawowych funkcji związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa	306
6. Ustanawianie prokury przez zarząd w spółce akcyjnej (art. 371 § 4 i 5 k.s.h.) i omówienie mechanizmu powoływania i odwoływania prokurenta	306
Art. 300 ⁷⁶ . [Dyrektorzy wykonawczy i niewykonawczy]	307
1. Podejmowanie decyzji kolegiálně a jednoosobowo – wyłączenie przepisu art. 300 ⁷⁵ § 2 i 3 k.s.h.	308
2. Kompetencje dyrektorów wykonawczych i niewykonawczych	309
3. Komitet wykonawczy – charakter, członkowie i rola w spółce	310
4. Sprawozdanie z art. 300 ⁸² § 2 pkt 1 k.s.h. – omówienie	310
5. Kryteria oceny sprawozdań	311
6. Komitet rady dyrektorów złożony z dyrektorów niewykonawczych	311
6.1. Kompetencje komitetu	311
6.2. Forma działania	312
6.3. Dlaczego komitet, a nie rada nadzorcza	312
7. Kompetencje dyrektora niewykonawczego (omówienie poszczególnych kompetencji z § 5)	312
Art. 300 ⁷⁷ . [Reprezentowanie spółki przez dyrektora]	313
1. Uwagi ogólne	313
2. Omówienie czynności	313
2.1. Czynności sądowe	313
2.2. Czynności pozasądowe	314
3. Czy do wskazanych czynności możliwe jest udzielenie pełnomocnictwa – odwołanie do art. 372 i 373 k.s.h.	314
4. Prawo dyrektora do reprezentowania spółki a ograniczenie go ze skutkiem wobec osób trzecich	315
Art. 300 ⁷⁸ . [Zasady funkcjonowania wieloosobowej rady dyrektorów prostej spółki akcyjnej]	316
1. Rada jedno- lub wieloosobowa	316
1.1. Reprezentacja łączna	316
1.2. Reprezentacja mieszana	317
2. Oświadczenia i reprezentacja	317
3. Ustanowienie prokury oraz prawa prokurentów	317
Art. 300 ⁷⁹ . [Reprezentacja spółki w umowie z dyrektorem lub w sporze z nim; wynagrodzenie dyrektorów]	318
1. Umowa i spór między spółką a dyrektorem – reprezentacja spółki	318

2. Wynagrodzenie dyrektora	318
3. Umowa i spór między spółką a dyrektorem – wyjątek przewidziany w umowie spółki	320
4. Analiza – odwołanie do art. 300 ¹⁴ k.s.h. i wyłączenie § 1 i 3	320
5. Wymagana forma aktu notarialnego	321
 Oddział 5	
Walne zgromadzenie	321
Art. 300 ⁸⁰ . [Podejmowanie uchwał przez akcjonariuszy]	321
1. Walne zgromadzenie akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej	321
2. Uchwała walnego zgromadzenia akcjonariuszy	323
3. Podejmowanie uchwał na walnym zgromadzeniu	323
4. Podejmowanie uchwał poza walnym zgromadzeniem akcjonariuszy	324
5. Uchwały podejmowane poza walnym zgromadzeniem akcjonariuszy a tajność głosowania	327
Art. 300 ⁸¹ . [Konieczność podjęcia uchwały przez akcjonariuszy]	327
1. Wprowadzenie	327
2. Sprawozdania i absolutorium	328
3. Czynności dotyczące przedsiębiorstwa	329
4. Czynności dotyczące nieruchomości	330
5. Obligacje zamienne i warranty subskrypcyjne	331
6. Umowa o zarządzanie spółką lub o przekazywanie zysków	332
Art. 300 ⁸² . [Zwyczajne walne zgromadzenie]	332
1. Uwagi ogólne	333
1.1. Walne zgromadzenie akcjonariuszy jako organ spółki	333
1.2. Zgromadzenie zwyczajne i nadzwyczajne	333
1.3. Odstępstwo od obowiązku odbycia zwyczajnego walnego zgromadzenia	334
1.4. Dopuszczalność podejmowania uchwał poza zwyczajnym zgromadzeniem	334
1.5. Spółka jednoosobowa	335
2. Termin zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia	335
2.1. Rok obrotowy	335
2.2. Zawiadomienie	335
2.3. Przerwa w obradach zwyczajnego walnego zgromadzenia	335
2.4. Dopuszczalność zmiany terminu	335
2.5. Zgromadzenie odbyte po terminie	336
2.6. Uchwała podjęta po terminie	336
2.7. Odpowiedzialność członków zarządu	336
3. Przedmiot zwyczajnego walnego zgromadzenia	337
3.1. Uwagi ogólne	337

3.2. Obligatoryjny przedmiot zwyczajnego zgromadzenia	337
3.2.1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy	337
3.2.2. Podjęcie uchwały o wypłacie dywidendy albo o pokryciu straty	337
3.2.3. Udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków	337
3.3. Fakultatywny przedmiot zwyczajnego zgromadzenia	338
3.3.1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego grupy kapitałowej	338
3.3.2. Inne sprawy	338
3.4. Obowiązki informacyjne	338
Art. 300 ⁸³ . [Ochrona uprawnień akcjonariuszy mniejszościowych]	339
1. Akcjonariusze mniejszościowi	339
2. Uprawnienia akcjonariuszy	340
3. Dopuszczalne modyfikacje	340
Art. 300 ⁸⁴ . [Zwołanie walnego zgromadzenia w prostej spółce akcyjnej]	341
1. Kompetencja zarządu	341
1.1. Uwagi ogólne	341
1.2. Uchwała zarządu	341
2. Uprawnienia rady nadzorczej	342
2.1. Uwagi ogólne	342
2.2. Zwołanie zwyczajnego walnego zgromadzenia	342
2.3. Zwołanie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia	343
2.4. Uchwała	343
3. Uprawnienia osób trzecich	343
4. Odwołanie walnego zgromadzenia	343
Art. 300 ⁸⁵ . [Nadzwyczajne walne zgromadzenie]	344
1. Podmioty uprawnione	344
2. Procedura zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia	345
2.1. Wewnątrz korporacyjna	345
2.1.1. Adresat żądania	345
2.1.2. Forma i treść żądania	345
2.2. Zastępcze zwołanie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia	346
3. Koszty zwołania i odbycia nadzwyczajnego walnego zgromadzenia	346
4. Odwołanie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia	347
Art. 300 ⁸⁶ . [Żądanie umieszczenia spraw w porządku obrad walnego zgromadzenia]	347
1. Procedura dotycząca zmiany porządku obrad	348

1.1. Podmioty uprawnione	348
1.2. Termin i adresat żądania	348
1.3. Forma i treść	348
2. Obowiązki informacyjne zarządu	349
Art. 300 ⁸⁷ . [Tryb zwołania walnego zgromadzenia w prostej spółce akcyjnej]	349
1. Sposoby oraz termin zwołania walnego zgromadzenia	349
2. Treść zawiadomienia	350
Art. 300 ⁸⁸ . [Miejsce walnego zgromadzenia]	350
1. Istota zagadnienia	351
2. Zmiana miejsca odbycia walnego zgromadzenia	352
3. Walne zgromadzenie poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	352
Art. 300 ⁸⁹ . [Powzięcie uchwały nieobjętej porządkiem obrad]	352
1. Warunki podjęcia uchwały nieobjętej porządkiem obrad	353
2. Wyjątki dotyczące podjęcia uchwał nieobjętych porządkiem obrad	353
Art. 300 ⁹⁰ . [Powzięcie uchwały bez formalnego zwołania walnego zgromadzenia]	354
1. Cel regulacji	354
2. Reprezentacja wszystkich akcji	354
3. Sprzeciw	355
Art. 300 ⁹¹ . [Uprawnieni do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu]	355
1. Podmiot uprawniony	355
2. Termin określenia podmiotów uprawnionych	355
Art. 300 ⁹² . [Udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej]	356
1. Uwagi ogólne	356
2. Zasady i warunki uczestnictwa	357
3. Zgromadzenia wirtualne	358
Art. 300 ⁹³ . [Lista uprawnionych]	358
1. Uwagi ogólne	358
2. Sposób udostępniania listy uprawnionych	359
3. Treść listy uprawnionych	359
Art. 300 ⁹⁴ . [Ważność walnego zgromadzenia; przerwy w obradach; modyfikacje porządku obrad]	359
1. Kworum	359
1.1. Uwagi ogólne	359
1.2. Wyjątki umowne	360
1.3. Wyjątki ustawowe	360
1.4. Skutki naruszenia przepisów dotyczących kworum	360
2. Przerwa w walnym zgromadzeniu	361
3. Zmiana w porządku obrad	361

Art. 300 ⁹⁵ . [Pełnomocnik akcjonariusza]	361
1. Uwagi ogólne	362
2. Pełnomocnictwo	362
2.1. Treść i zakres pełnomocnictwa	362
2.2. Forma pełnomocnictwa	363
2.3. Procedura	364
2.4. Wyłączenia podmiotowe	364
3. Przedstawiciel	364
Art. 300 ⁹⁶ . [Uchwały dotyczące odpowiedzialności osobistej akcjonariusza]	364
1. Uwagi ogólne	365
2. Zakres podmiotowy	365
3. Zakres przedmiotowy	365
4. Skutki naruszenia art. 300 ⁹⁶ k.s.h.	366
5. Spółka jednoosobowa	366
Art. 300 ⁹⁷ . [Udzielanie informacji akcjonariuszowi podczas obrad walnego zgromadzenia]	366
1. Uwagi wstępne	366
2. Indywidualne prawo kontroli	367
3. Prawo do informacji jako prawo korporacyjne akcjonariusza	367
4. Realizacja prawa akcjonariusza do informacji podczas obrad walnego zgromadzenia	368
5. Ograniczenia prawa do informacji	369
6. Udzielenie informacji poza walnym zgromadzeniem na żądanie akcjonariusza wyrażone na walnym zgromadzeniu	370
7. Realizacja prawa akcjonariusza do informacji poza obradami walnego zgromadzenia akcjonariuszy	371
8. Uprawnienia szczególne	371
Art. 300 ⁹⁸ . [Bezwzględna lub kwalifikowana większość głosów]	372
1. Wprowadzenie	372
2. Bezwzględna większość głosów	372
3. Większość kwalifikowana	373
4. Zgoda wszystkich akcjonariuszy	374
5. Głosowanie w grupach	375
6. Akcja niema a prawo głosu	376
Art. 300 ⁹⁹ . [Jawność głosowania; głosowanie tajne]	377
1. Ogólna zasada jawności głosowania	377
2. Wyłączenie jawności głosowania	378
Art. 300 ¹⁰⁰ . [Protokół z walnego zgromadzenia]	378
1. Obowiązek sporządzenia protokołu	379
2. Elementy protokołu notarialnego	379
3. Wymóg protokołu notarialnego	379
4. Podpisy	380

5. Księga protokołów	380
6. Uprawnienia akcjonariuszy	380
Art. 300 ¹⁰¹ . [Zaskarżanie uchwał walnego zgromadzenia – odpowiednie stosowanie przepisów o spółce akcyjnej]	381
1. Wprowadzenie	381
2. Powództwo o uchylenie uchwały	381
3. Termin	382
4. Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały	383
5. Reprezentacja spółki	383
6. Prawomocny wyrok – skutki	384
Rozdział 4	
Zmiana umowy spółki i emisja akcji	385
Oddział 1	
Zmiana umowy spółki i zwykła emisja akcji	385
Art. 300 ¹⁰² . [Zmiana umowy spółki]	385
1. Uwagi ogólne	385
2. Uchwała walnego zgromadzenia o zmianie umowy spółki	386
3. Obowiązek wpisu do rejestru	388
Art. 300 ¹⁰³ . [Zwykła emisja akcji prostej spółki akcyjnej jako zmiana umowy spółki]	391
1. Uwagi ogólne	391
2. Emisja nowych akcji w trybie zmiany umowy prostej spółki akcyjnej	392
3. Emisja nowych akcji na podstawie dotychczasowych postanowień umowy prostej spółki akcyjnej (tzw. tryb uproszczony)	395
Art. 300 ¹⁰⁴ . [Uchwała o zwykłej emisji akcji prostej spółki akcyjnej]	396
1. Zagadnienia ogólne	397
2. Liczba, seria i numery akcji	398
3. Uprzywilejowanie związane z akcjami, jeżeli uchwała przewiduje uprzywilejowanie akcji nowej emisji	398
4. Cena emisyjna akcji lub upoważnienie zarządu (rady dyrektorów) albo rady nadzorczej do oznaczenia ceny emisyjnej	399
5. Data, od której nowo wyemitowane akcje mają uczestniczyć w dywidendzie	400
6. Terminy i sposób wnoszenia wkładów na pokrycie obejmowanych akcji lub upoważnienie zarządu (rady dyrektorów) albo rady nadzorczej do wskazania tych terminów w umowie objęcia akcji	400

7. Przedmiot wkładów niepieniężnych oraz osoby, które mają objąć akcje za takie wkłady, łącznie z podaniem liczby akcji, które mają przypaść każdej z nich, jeżeli akcje mają być objęte za wkłady niepieniężne	402
8. Rodzaj i czas świadczenia pracy lub usług	403
9. Inne elementy uchwały o emisji nowych akcji	403
Art. 300 ¹⁰⁵ . [Umowa objęcia akcji]	403
Art. 300 ¹⁰⁶ . [Prawo poboru]	404
1. Uwagi ogólne	405
2. Uwagi szczegółowe	405
Art. 300 ¹⁰⁷ . [Zgłoszenie zwykłej emisji akcji prostej spółki akcyjnej do rejestru]	409
Art. 300 ¹⁰⁸ . [Emisja akcji na podstawie upoważnienia zarządu; warunkowa emisja akcji]	411
Art. 300 ¹⁰⁹ . [Udzielenie zarządowi upoważnienia do emisji akcji i warunkowa emisja akcji a kompetencje walnego zgromadzenia]	412
1. Cel regulacji	412
2. Niezależność trybów emisji akcji	412
 Oddział 2	
Upoważnienie zarządu do emisji akcji	413
Art. 300 ¹¹⁰ . [Zakres upoważnienia zarządu do emisji akcji]	413
1. Autoryzacja/upoważnienie do emisji akcji w trybie uproszczonym/autoryzowanym	413
2. Czas trwania oraz zakres upoważnienia zarządu prostej spółki akcyjnej do emisji akcji	414
3. Wyłączenia	415
Art. 300 ¹¹¹ . [Obowiązek umotywowania uchwały upoważniającej zarząd do emisji akcji]	415
1. Wymóg uzasadnienia uchwały walnego zgromadzenia w sprawie udzielenia autoryzacji	415
2. Rola uzasadnienia	416
Art. 300 ¹¹² . [Uchwała upoważniająca zarząd do emisji akcji a uchwała walnego zgromadzenia o emisji akcji]	416
1. Kompetencje zarządu na skutek autoryzacji	416
2. Wymogi formalne uchwały emisyjnej podejmowanej przez zarząd (radę dyrektorów) na podstawie upoważnienia (autoryzacji)	416
Art. 300 ¹¹³ . [Pozbawienie prawa poboru]	417
1. Prawo poboru	417
2. Możliwości pozbawienia akcjonariuszy prawa poboru w odniesieniu do autoryzowanej emisji akcji	417
3. Zakres pozbawienia akcjonariuszy prawa poboru	418
4. Interes spółki	418

Oddział 3

Warunkowa emisja akcji	419
Art. 300 ¹¹⁴ . [Podjęcie uchwały o warunkowej emisji akcji prostej spółki akcyjnej]	419
1. Analogie oraz różnice w odniesieniu do warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w spółce akcyjnej	419
2. „Warunkowość” emisji akcji	419
3. Cel warunkowej emisji akcji	420
4. Treść i forma uchwały o warunkowej emisji akcji	420
5. Odwołanie do przepisów o obligacjach	421
Art. 300 ¹¹⁵ . [Elementy uchwały o warunkowej emisji akcji prostej spółki akcyjnej]	421
1. Ustawowe wymogi uchwały o warunkowej emisji akcji	421
2. Prawo poboru	423
Art. 300 ¹¹⁶ . [Zgłoszenie warunkowej emisji akcji prostej spółki akcyjnej do rejestru]	423
1. Obowiązek zgłoszenia warunkowej emisji akcji do KRS przez zarząd lub radę dyrektorów	424
2. Dokumenty podlegające załączeniu do wniosku	424
Art. 300 ¹¹⁷ . [Oświadczenie o objęciu akcji objętych warunkową emisją]	425
1. Sposób wykonania prawa objęcia warunkowo wyemitowanych akcji przez podmiot uprawniony	425
2. Termin złożenia przez uprawnionego oświadczenia o objęciu akcji	425
3. Wpis w rejestrze akcjonariuszy	425
Art. 300 ¹¹⁸ . [Nabycie praw z akcji; obowiązek zgłaszania do rejestru wykazu objętych akcji]	426
1. Konstytutywny charakter wpisu akcji do rejestru akcjonariuszy	426
2. Obowiązek uaktualnienia wpisu w rejestrze dotyczący akcji	426
3. Elementy zgłoszenia aktualizacyjnego	426
Art. 300 ¹¹⁹ . [Warranty subskrypcyjne]	427
1. Warranty subskrypcyjne	427
2. Warranty subskrypcyjne jako zdematerializowane papiery wartościowe	427
3. Sposób objęcia warrantów subskrypcyjnych	428
4. Organ spółki uprawniony do podjęcia uchwały o emisji warrantów subskrypcyjnych	428
5. Elementy uchwały o emisji warrantów subskrypcyjnych	429
6. Organ spółki, który emituje warranty subskrypcyjne na mocy uchwały o emisji warrantów subskrypcyjnych	429

Rozdział 5

Rozwiązanie i likwidacja spółki	431
Art. 300 ¹²⁰ . [Przyczyny rozwiązania prostej spółki akcyjnej]	431
1. Uwagi ogólne	432
2. Uwagi szczegółowe	433
2.1. Względne przesłanki rozwiązania prostej spółki akcyjnej	433
2.2. Bezwzględne przyczyny rozwiązania prostej spółki akcyjnej	436
3. Odpowiednie stosowanie przepisów o spółce akcyjnej	438
Art. 300 ¹²¹ . [Ogłoszenie o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji; zbycie składników majątku spółki na rzecz byłego członka zarządu, rady nadzorczej lub biegłego rewidenta; podział majątku spółki między akcjonariuszy]	443
1. Uwagi ogólne	443
2. Uwagi szczegółowe	444
3. Zakaz zbywania majątku określonym podmiotom	445
4. Podział majątku prostej spółki akcyjnej	446
Art. 300 ¹²² . [Przejęcie całego majątku spółki przez akcjonariusza przejmującego]	448
1. Uwagi ogólne	449
2. Uwagi szczegółowe	451
2.1. Procedura przejęcia majątku prostej spółki akcyjnej przez akcjonariusza przejmującego	451
2.2. Zakres kontroli prowadzonej przez sąd rejestrowy w postępowaniu w przedmiocie zezwolenia na przejęcie majątku prostej spółki akcyjnej przez akcjonariusza przejmującego	452

Rozdział 6

Odpowiedzialność cywilnoprawna	454
Art. 300 ¹²³ . [Odpowiedzialność członków zarządu solidarnie z prostą spółką akcyjną]	454
1. Przedmiot regulacji	454
2. Zakres podmiotowy odpowiedzialności	455
3. Przesłanki i zakres przedmiotowy odpowiedzialności	455
3.1. Zafałszowanie danych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 300 ¹² § 3 pkt 3 k.s.h. lub art. 300 ¹⁰⁷ § 2 pkt 3 k.s.h.	456
3.2. Zawinienie w działaniu	456
4. Solidarny charakter odpowiedzialności	457
Art. 300 ¹²⁴ . [Szkoda przy tworzeniu prostej spółki akcyjnej]	458
1. Przedmiot regulacji	458

2. Zakres podmiotowy odpowiedzialności	458
3. Charakter i przesłanki odpowiedzialności	459
3.1 Wina	460
3.2 Szkoda i adekwatny związek przyczynowy	460
Art. 300 ¹²⁵ . [Odpowiedzialność członków organów za wyrządzoną szkodę]	461
1. Przedmiot regulacji	461
2. Zakres podmiotowy odpowiedzialności	461
3. Przesłanki i charakter odpowiedzialności	461
3.1. Niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków	462
3.2. Wina	463
3.3. Szkoda i adekwatny związek przyczynowy	464
4. Działanie w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego	465
5. Termin przedawnienia i <i>actio pro socio</i>	465
Art. 300 ¹²⁶ . [Solidarna odpowiedzialność za szkodę]	466
1. Przedmiot regulacji	466
2. Charakter odpowiedzialności	466
Art. 300 ¹²⁷ . [Powództwo akcjonariusza o naprawienie szkody wyrządzonej spółce]	467
1. Przedmiot regulacji	467
2. Przesłanki dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej spółce	468
2.1. Niewytoczenie powództwa przez spółkę	468
2.2. Upływ roku od ujawnienia czynu wyrządzającego szkodę	468
3. Legitymacja czynna i bierna powództwa	469
4. Właściwość miejscowa i rzeczowa sądu	470
5. Kaucja na zabezpieczenie pokrycia szkody	470
6. Obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej pozwanemu	471
Art. 300 ¹²⁸ . [Skutki wytoczenia powództwa przez akcjonariusza bądź upadłości spółki]	471
1. Przedmiot regulacji	471
2. Zakres podmiotowy zakazu	472
3. Przesłanki wyłączające uprawnienie do powoływania się na uchwałę o udzieleniu absolutorium lub zrzeczenie się roszczeń przez spółkę	472
4. Skutki udzielenia absolutorium lub zrzeczenia się roszczeń przez spółkę	473
Art. 300 ¹²⁹ . [Powództwo akcjonariusza o zwrot bezprawnie dokonanej wypłaty]	473
Art. 300 ¹³⁰ . [Przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody]	474
1. Przedmiot regulacji	474
2. Termin przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej spółce	474

Art. 300 ¹³¹ . [Sąd właściwy miejscowo dla powództwa]	475
Art. 300 ¹³² . [Bezskuteczność egzekucji przeciwko prostej spółce akcyjnej]	475
1. Przedmiot regulacji	476
2. Charakter i zakres przedmiotowy odpowiedzialności członków zarządu bądź rady dyrektorów za zobowiązania spółki	476
3. Zakres podmiotowy odpowiedzialności	477
4. Przesłanki odpowiedzialności członków zarządu bądź rady dyrektorów za zobowiązania spółki	478
4.1. Istnienie niezaspokojonego zobowiązania spółki	478
4.2. Bezskuteczność egzekucji prowadzonej przeciwko spółce	479
5. Przesłanki wyłączające odpowiedzialność członków zarządu bądź rady dyrektorów za zobowiązania spółki	480
5.1. Zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie	481
5.2. Podjęcie działań restrukturyzacyjnych	481
5.3. Brak zawinienia w działaniu	482
5.4. Brak szkody po stronie wierzyciela	483
6. Okoliczności uzasadniające brak odpowiedzialności po stronie członków zarządu bądź rady dyrektorów	484
7. Dalej idąca odpowiedzialność	484
Odpowiedzialność z art. 21 ust. 3 pr. upad.	484
Art. 300 ¹³³ . [Odpowiedzialność likwidatorów prostej spółki akcyjnej]	486
Art. 300 ¹³⁴ . [Naprawienie szkody na zasadach ogólnych]	487
Bibliografia	489
Autorzy	505

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
- k.h. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.06.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.) – akt uchylony
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526 ze zm.)
- p.p.m. – ustawa z 4.02.2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 1792)
- pr. not. – ustawa z 14.02.1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1192 ze zm.)
- pr. upad. – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1228 ze zm.)
- pr. rest. – ustawa z 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2020 r. poz. 814 ze zm.)
- p.w.p. – ustawa z 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 324)
- u.b.r. – ustawa z 11.05.2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1415 ze zm.)
- u.KRS – ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 112)
- u.r. – ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.)
- u.z.n.k. – ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2020 r. poz. 1913)

Inne

- BSN – Biuletyn Sądu Najwyższego
- DGP – Dziennik Gazeta Prawna
- EOG – Europejski Obszar Gospodarczy
- KPP – Kwartalnik Prawa Prywatnego

KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
MoPH	– Monitor Prawa Handlowego
MoP	– Monitor Prawniczy
MoPr	– Monitor Prawa Pracy
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNC	– Orzecznictwo Sądów Polskich. Izba Cywilna
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich (1921–1939), Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych (1957–1989), Orzecznictwo Sądów Polskich (od 1990 r.)
Pal.	– Palestra
PiP	– Państwo i Prawo
POP	– Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PPW	– Prawo Papierów Wartościowych
PrSp	– Prawo Spółek
PS	– Przegląd Sądowy
PSA	– prosta spółka akcyjna
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
Rej.	– Rejent
SA	– Sąd Apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny

WSTĘP

„Prosta spółka akcyjna. Komentarz” jest opracowaniem zbiorowym odnoszącym się do jednej z najbardziej kontrowersyjnych nowelizacji prawa handlowego ostatnich lat. Niestety nie jedynej i nie ostatniej. Koncepcja prostej spółki akcyjnej wzbudziła wiele uwag polemicznych. Zarówno w doktrynie, jak i w publicystyce prawniczej wypowiedziano przeciwko tej konstrukcji wiele trafnych, rzeczowych argumentów krytycznych.

Niemniej sama spółka czeka na jej wykorzystanie w praktyce. Od 1.07.2021 r. nowela Kodeksu spółek handlowych ma wejść w życie.

Komentarz jest owocem współpracy szerokiej grupy osób. Pośród nich są pracownicy naukowi Katedry Prawa Gospodarczego i Finansowego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Opolskiego; doktorzy nauk prawnych, którzy obronili się w Uniwersytecie Opolskim, wreszcie doktoranci, których zamiarem jest obrona doktoratu w Uniwersytecie Opolskim. Wszyscy Autorzy, m.in. jako radcy prawni i adwokaci, są jednocześnie czynnymi praktykami prawa handlowego. Każdy z Autorów bierze odpowiedzialność za przygotowaną przez siebie część opracowania.

Opole, 1.02.2021 r.

USTAWA

z dnia 15 września 2000 r.

Kodeks spółek handlowych¹

(Dz.U. z 2020 r. poz. 1526; zm.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2320)

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji transpozycji następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) pierwszej dyrektywy Rady 68/151/EWG z 9.03.1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników jak i osób trzecich (Dz.Urz. WE L 65, s. 8, ze zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 3, ze zm.);
- 2) drugiej dyrektywy Rady 77/91/EWG z 13.12.1976 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich w zakresie tworzenia spółki akcyjnej, jak również utrzymania i zmian jej kapitału (Dz.Urz. WE L 26 z 31.01.1977, s. 1, ze zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 8, ze zm.);
- 3) trzeciej dyrektywy Rady 78/855/EWG z 9.10.1978 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu, dotyczącej łączenia się spółek akcyjnych (Dz.Urz. WE L 295, s. 36, ze zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 42, ze zm.);
- 4) szóstej dyrektywy Rady 82/891/EWG z 17.12.1982 r. wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g Traktatu dotyczącej podziału spółek akcyjnych (Dz.Urz. WE L 378, s. 47, ze zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 50, ze zm.);
- 5) jedenastej dyrektywy Rady 89/666/EWG z 21.12.1989 r. dotyczącej wymogów ujawniania informacji odnośnie do oddziałów utworzonych w Państwie Członkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegających prawu innego państwa (Dz.Urz. WE L 395, s. 36, ze zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 100, ze zm.);
- 6) dwunastej dyrektywy Rady 89/667/EWG w sprawie prawa spółek z 21.12.1989 r. dotyczącej jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (Dz.Urz. WE L 395, s. 40, ze zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 104, ze zm.);
- 7) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/17/WE z 19.03.2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji zakładów ubezpieczeń (Dz.Urz. WE L 110, s. 28; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, s. 3);
- 8) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE z 4.04.2001 r. w sprawie reorganizacji i likwidacji instytucji kredytowych (Dz.Urz. WE L 125, s. 15; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 4, s. 15).

TYTUŁ III

Spółki kapitałowe

DZIAŁ Ia

Prosta spółka akcyjna

ROZDZIAŁ 1

Powstanie spółki

Art. 300¹. [Zawiązanie prostej spółki akcyjnej]

- § 1. Prosta spółka akcyjna może być utworzona przez jedną albo więcej osób w każdym celu prawnie dopuszczalnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.
- § 2. Spółka nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.
- § 3. Akcjonariusze są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki.
- § 4. Akcjonariusze nie odpowiadają za zobowiązania spółki.

1. Era chcianych i niechcianych zmian w prawie handlowym

Po bez mała 20 latach obowiązywania Kodeksu spółek handlowych doszło w nim do rewolucyjnych zmian poprzez wprowadzenie przez ustawodawcę nowego typu spółki kapitałowej. Znakiem czasu jest proces nieustannych zmian w prawie zmierzający do poszerzania istniejącego instrumentarium prawnego (zob. np. M. Romanowski, *Śpieszmy się kochać spółki bo tak szybko odchodzą – kilka refleksji o regulacji spółki w przyszłości*, MoP 2019/2, s. 18 i n.). Do przyczyn tego zjawiska zaliczyć należy m.in. globalizację i rewolucję technologiczną. Postępująca rewolucja technologiczna wymaga całkowitego przebudowania

wielu dotychczasowych tradycyjnych instytucji. Zmiany prawa handlowego podporządkowane są postulatowi szybkości i elastyczności działania spółek. Bodźcem do przyspieszenia wdrażania nowych technologii dla funkcjonowania spółek w praktyce stała się pandemia COVID-19 (zob. np. A. Szumański, *Nowa regulacja udziału w zgromadzeniu spółek kapitałowych przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej*, PPH 2020/5, s. 4 i n.; K. Osajda, *Zarząd spółki kapitałowej (nowelizacja Kodeksu spółek handlowych w związku z pandemią)*, PPH 2020/6, s. 18 i n.). Wieloinstytucjonalność prawa jest faktem bez względu na to, czy będzie odbierane pozytywnie, czy negatywnie. Niewątpliwym efektem ubocznym licznych nowelizacji jest utrata spójności Kodeksu spółek handlowych. Obecnie zmiany ustaw mających charakter kodeksów niestety nie są efektem prac komisji kodyfikacyjnych. Należy zakładać, że w przyszłości dynamika zmian w obrębie prawa handlowego zapewne będzie jeszcze większa niż obecnie.

2. Nowela Kodeksu

Prosta spółka akcyjna została wprowadzona do Kodeksu ustawą z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1655 ze zm.). Termin wejścia w życie przepisów o PSA był przesuwany i obecnie został ustalony na 1.07.2021 r.

3. Systematyka Kodeksu

Kodeks spółek handlowych określa jedynie krajowe typy spółek. Oprócz krajowych typów spółek w obrocie prawnym funkcjonują spółki mające swoje źródło w prawie europejskim. Należą do nich: spółka europejska (*societas europeae*) czy quasi-spółka, jaką jest europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych. Koncepcja wprowadzenia tzw. europejskiej spółki prywatnej została zarzucona (zob. np. R. Adamus, *Źródła regulacji europejskiej spółki prywatnej* [w:] *Wokół Traktatu Lizbońskiego*, red. E. Kozerska, T. Scheffler, Kraków 2013, s. 119–135). Regulacja odnosząca się do PSA została umieszczona w Tytule III ustawy „Spółki kapitałowe”, w Dziale Ia, tzn. pomiędzy regulacją poświęconą spółce z o.o. a spółką akcyjną.

4. Semantyka nazwy

Nazwa „prosta spółka akcyjna” powinna być odczytywana jako „odformalizowana” czy „uproszczona” spółka akcyjna. W istocie rzeczy sama konstrukcja PSA może *prima facie* wydawać się skomplikowana, np. w związku z konstrukcją akcji beznominałowej czy dopuszczalnością podwójnej struktury organów w PSA. Spółka akcyjna jest wysoce sformalizowaną konstrukcją prawną, której statut nie pozwala na zbytnią swobodę wewnętrznej regulacji (art. 301 § 3 i 4 k.s.h.).

5. Numerus clausus spółek w prawie polskim

Ustawodawca wprowadza zasadę zamkniętej listy spółek w prawie polskim. Nowe spółki mogą być tworzone tylko przez ustawodawcę. Uczestnicy obrotu prawnego nie mogą zatem sami wykreować nowego typu spółki. Spółki handlowe dzielą się na spółki osobowe (spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna) i na spółki kapitałowe (spółka z o.o., prosta spółka akcyjna, spółka akcyjna). Dodatkowo trzeba wskazać na spółki paneuropejskie: quasi-spółkę, jaką jest europejskie zgrupowanie interesów gospodarczych (do którego w zakresie nieuregulowanym w prawie Unii Europejskiej – w przypadku gdy ma siedzibę w Polsce – stosuje się przepisy o spółce jawnej), i spółkę europejską. Prosta spółka akcyjna jest zatem samodzielnym typem kapitałowej spółki handlowej obok tradycyjnej postaci spółki z o.o. i obok sformalizowanej spółki akcyjnej.

6. Prosta spółka akcyjna jako spółka handlowa i kapitałowa

Prosta spółka akcyjna jest spółką handlową (art. 1 § 2 k.s.h.) i kapitałową (art. 4 § 1 pkt 2 k.s.h.). Niemniej jako spółka handlowa PSA jest w istocie rzeczy hybrydą, gdyż nie musi się ona opierać na substracie kapitału, a w istocie rzeczy może bazować na swoim substracie osobowym (zob. np. A. Kappes, *Prosta spółka akcyjna – czy rzeczywiście prosta i czy potrzebna? Uwagi do projektu nowelizacji Kodeksu spółek handlowych, wprowadzającego prostą spółkę akcyjną* (projektowane art. 300¹–300¹²¹ k.s.h.), PPH 2018/5, s. 14–15; A.J. Witosz, *Prosta spółka akcyjna formą organizacyjno-prawną innowacyjnego przedsiębiorstwa?*, „Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” 2018/362, s. 159 i n.; M. Grześków, *Rozważania nad kształtem prostej spółki akcyjnej (PSA)*, „Internetowy Przegląd Prawniczy Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego” 2017/10; P. Dzierżak, *Prosta Spółka Akcyjna – mnożenie bytów ponad potrzebę czy właściwe remedium na potrzeby przedsiębiorców?*, MoPH 2016/2, s. 38 i n.; A. Opalski, M. Romanowski, *O potrzebie zasadniczej reformy polskiego prawa spółek*, PPH 2008/6; A. Nowacki, *Struktura majątkowa prostej spółki akcyjnej*, PPH 2018/4, s. 4; M. Dela, *Prosta spółka akcyjna w rządowym planie na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*, „Studia Lubuskie” 2016/12, s. 100; T. Sójka, *O potrzebie zmian unormowań niepublicznych spółek kapitałowych – uwagi na kanwie projektu przepisów o prostej spółce akcyjnej*, PPH 2018/9, s. 12; J. Kruczałak-Jankowska, *Prosta spółka akcyjna – polską superspółką?*, PPH 2018/9, s. 27; G. Kozieł, *Zakres uprawnień wierzyciela akcjonariusza w tzw. prostej spółce akcyjnej przewidziany w projekcie ustawy z 16.05.2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw*, PPH 2018/9, s. 33; M. Podleś, L. Siwik, *Likwidacja spółek z perspektywy projektowanej regulacji prostej spółki akcyjnej*, PPH 2018/9, s. 42). Prosta spółka akcyjna od pozostałych spółek kapitałowych odróżnia się:

- charakterystyczną dla spółek osobowych dopuszczalnością wnoszenia wkładów w postaci pracy lub usług,
- wprowadzeniem akcji beznominałowych,

- zastąpieniem tradycyjnej instytucji kapitału zakładowego kapitałem podstawowym, jakim jest kapitał akcyjny, który nie dzieli się na akcje,
- odformalizowanym trybem wypłat dla akcjonariuszy z majątku spółki,
- bardzo daleko idącą swobodą kształtowania akcji uprzywilejowanych,
- wprowadzeniem procedury „uproszczonej” likwidacji PSA,
- charakterystycznym mechanizmem ochrony wierzycieli PSA.

7. Przeznaczenie prostej spółki akcyjnej

Prosta spółka akcyjna została zaprojektowana przez ustawodawcę jako elastyczna forma spółki kapitałowej przeznaczona do prowadzenia dynamicznie rozwijającej się działalności gospodarczej, zwłaszcza opartej na wykorzystaniu nowych technologii (tzw. start-upów). Jak podnosi się w literaturze, początkowy etap działalności przedsiębiorców, czyli faza start-up (synonimami może być faza założycielska, faza rozruchu), trwa od dwóch, trzech do nawet niekiedy siedmiu lat. W wielu wypadkach tę fazę rozwoju cechują wysoki potencjał wzrostu i innowacje polegające na wprowadzeniu nowego lub ulepszanego produktu lub usługi. Wówczas istnieje wysokie zapotrzebowanie na kapitał, ale możliwości jego pozyskiwania są ograniczone wobec braku odpowiedniej historii kredytowej, braku ustabilizowanej sytuacji rynkowej itp. (K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, *Zasadność wprowadzenia prostej spółki akcyjnej do polskiego porządku prawnego*, „Horyzonty Polityki” 2020/11(35), s. 78). Niemniej może być wykorzystywana także w innych celach, ujmując tą kwestię precyzyjnie – „w każdym celu prawnie dopuszczalnym”, jeśli dla danej działalności przepisy ustaw szczegółowych nie wprowadzają wymogu danego typu spółki innej niż PSA.

8. Prosta spółka akcyjna jako spółka typu *joint venture*

Prosta spółka akcyjna może być spółką typu *joint venture*. W jej ramach mogą uczestniczyć zarówno osoby mające skonkretyzowany pomysł na działalność spółki, jak i dawcy kapitału. Zarazem PSA może być formułą współpracy grupy osób niedysponujących jakimkolwiek znaczniejszym kapitałem na działalność gospodarczą. Wymogi co do wysokości kapitału akcyjnego w istocie rzeczy pozwalają na wniesienie do spółki wkładu polegającego prawie wyłącznie na świadczeniu pracy w spółce. Prosta spółka akcyjna pozwala bowiem na wnoszenie wkładu niepieniężnego w postaci pracy i świadczenia usług.

9. Prosta spółka akcyjna jako spółka niepubliczna

Znakiem charakterystycznym PSA jest zapewnienie akcjonariuszom odpowiednio wysokiej elastyczności w funkcjonowaniu spółki. Konsekwencją powyższego jest niesprostanie wymogom, jakie wiążą się z obrotem regulowanym. W uzasadnieniu ustawy podniesiono, że „dopuszczenie akcji PSA do obrotu publicznego wymagałoby znacznie większej standaryzacji konstrukcji praw udziałowych takiej spółki w celu ochrony akcjonariuszy mniejszościowych i uwzględnienia obowiązujących w tym zakresie regulacji prawa Unii

Europejskiej” (Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, VIII kadencja, druk sejm. nr 3236). W związku z powyższym zgodnie z art. 300³⁶ § 2 k.s.h. akcje nie mogą być dopuszczane ani wprowadzane do obrotu zorganizowanego w rozumieniu przepisów o obrocie instrumentami finansowymi.

10. Spór o potrzebę prostej spółki akcyjnej

Przed narodzinami PSA (a ogólniej rzecz ujmując – przed narodzinami koncepcji bezmajątkowej spółki kapitałowej) trwał spór pomiędzy zwolennikami wprowadzenia takiego rozwiązania (Ministerstwo Rozwoju, *Przewodnik po prostej spółce akcyjnej*, <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/przewodnik-po-prostej-spolce-akcyjnej>, dostęp: 9.03.2021 r.) a jego przeciwnikami (A.J. Witosz, *Prosta...*, s. 159 i n.; A. Kappes, *Prosta...*, s. 14–15; P. Wiórek, *Wprowadzenie nowego typu spółki handlowej (prostej spółki akcyjnej) do Kodeksu spółek handlowych a założenie racjonalnego ustawodawcy*, „Acta Universitatis Wratislaviensis, Przegląd Prawa i Administracji” 2020/120, t. 2, s. 527 i n.; A. Kidyba, K. Kopaczynska-Pieczniak, *Spółka kapitałowa bez kapitału – głos w dyskusji nad projektem zmiany Kodeksu spółek handlowych*, PPH 2011/3, s. 9; W.J. Katner, A. Kappes, J. Janeta, *Kontrowersyjny projekt reformy struktury majątkowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością*, PPH 2011/4, s. 9; P. Wiórek, *O braku potrzeby wprowadzenia prostej spółki akcyjnej (PSA) z perspektywy prawnoporównawczej*, PPH 2018/5, s. 4; J. Janeta, J. Ulański, *Sprawozdanie z Konferencji VIII Forum Prawa Spółek 18.05.2018 r. – „Reforma Kodeksu spółek handlowych – systemowa zmiana czy autorskie projekty”*, PPH 2018/9, s. 4; M. Romanowski, *Metoda Einsteina i księdza Twardowskiego jako sposób analizy koncepcji Prostej Spółki Akcyjnej*, MoPH 2016/2, s. 44 i n.; M. Romanowski, *Trudna Spółka Akcyjna – czyli co św. Tomasz z Akwinu i zespół rockowy TSA pomyśleliby o Prostej Spółce Akcyjnej*, MoPH 2017/4, s. 43 i n.). Podawano m.in. argumenty, że nie przeprowadzono należytych badań nad potrzebą wprowadzenia nowego typu spółki, a osiągnięcie zakładanych celów było możliwe poprzez adaptację starych rozwiązań. Z kolei w uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że spółka akcyjna podlega harmonizacji wynikającej z prawa Unii Europejskiej. Dlatego zbudowanie na jej fundamencie nowej odmiany spółki akcyjnej byłoby znacznie utrudnione. Zasadnicze przebudowanie spółki z o.o. byłoby w praktyce – zdaniem twórców ustawy – niechcianą rewolucją znacznego sektora przedsiębiorców. Wobec uchwalenia ustawy o PSA spór ten uległ zakończeniu. Bardziej zachowawcze stanowisko zajęli K. Ryszkowski i A. Witoszek-Kubicka, zdaniem których ostateczną odpowiedź na pytanie o potrzebę przyjęcia PSA udzieli praktyka gospodarcza (K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, *Zasadność...*, s. 71–88).

11. Ogólna potrzeba elastycznej konstrukcji spółki

Wydaje się, że istnieje zapotrzebowanie na zupełnie nowy rodzaj spółki: o plastycznej konstrukcji, która w miarę dowolnie może być kształtowana przez jej współników. Spółka akcyjna jest zbyt skostniała proceduralnie, a przez to stosunkowo trudno manewrowalna

w praktyce. Z kolei spółka z o.o. tkwi korzeniami w koncepcjach ukształtowanych jeszcze w XIX wieku. Tryb obrotu udziałami w spółce z o.o. jest wysoce sformalizowany. Prawa udziałowe w spółce z o.o. nie mogą być inkorporowane w dokumencie lub w zapisie elektronicznym. Zatem idea wprowadzenia kolejnego typu spółki kapitałowej na miarę dziejącej się rewolucji technologicznej nie jest pomysłem złym. Nie oznacza to zarazem potrzeby likwidowania tradycyjnych instytucji prawa spółek. Wszystko jednak oczywiście zależy od przyjęcia konkretnych rozwiązań przez ustawodawcę (zob. A. Kidyba, *Pierwsze uderzenie w PSA*, DGP z 27.12.2016 r.; A. Kidyba, *Drugie zabicie PSA. Trzy bariery dla start-upów stały się uzasadnieniem dla wyprodukowania około 200 przepisów*, DGP z 20.03.2018 r.). Co do wielu instytucji PSA nauka wypowiedziała się bardzo krytycznie. Wypowiedzi krytyczne znajdują się również w niniejszym opracowaniu.

12. Prosta spółka akcyjna a crowdfunding (finansowanie społecznościowe)

W literaturze przedmiotu wyrażono pogląd, że jednym z powodów, dla których wprowadzono PSA, jest umożliwienie zbierania środków pieniężnych przez spółki start-upy w drodze tzw. crowdfundingu (A. Regiec, *Crowdfunding, czyli finansowanie społecznościowe w Stanach Zjednoczonych po nowelizacji przepisów federalnych*, PPH 2018/9, s. 51 i n.; K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, *Zasadność...*, s. 78). To istotna kwestia praktyczna, ponieważ zgodnie z art. 300³⁶ § 2 k.s.h. akcje PSA nie mogą być dopuszczane ani wprowadzane do obrotu zorganizowanego w rozumieniu przepisów o obrocie instrumentami finansowymi. Podkreślenia wymaga okoliczność, że procedury obowiązujące w PSA odnośnie do kapitału akcyjnego mogą zostać połączone z założeniami finansowania społecznościowego. W literaturze wyróżnia się następujące rodzaje finansowania społecznościowego: crowdfunding dotacyjny (donation-based crowdfunding), crowdfunding dłużny (crowdlending, sociallending, peer-to-peer lending), crowdfunding udziałowy (crowdinvesting, equity crowdfunding), w ramach którego można pozyskiwać akcjonariat (K. Ryszkowski, A. Witoszek-Kubicka, *Zasadność...*, s. 80–81; D. Dziuba, *Ekonomika crowdfundingu. Zarys problematyki badawczej*, Warszawa 2015, s. 23–24). W Polsce crowdfunding dopiero raczkuje, a ma duże możliwości. Udany projekt był np. zebranie funduszy przez spółkę akcyjną na produkcję filmową. Prosta spółka akcyjna stwarza jeszcze bardziej elastyczne możliwości dla crowdfundingu udziałowego (akcyjnego).

13. Ryzyko „efektu Delaware”

Prawodawstwo gospodarcze powinno być pomocne dla biznesu. W wielu europejskich systemach prawnych wprowadzono regulację statuującą ostatnio jedynie symboliczną wysokość kapitału zakładowego spółki. Działo się to m.in. we Francji. Minimalna wysokość kapitału (*Société par Actions Simplifiée – SAS*) wynosiła 1 euro (M. Przychoda, *Francuska Spółka Akcyjna Uproszczona (SAS)*, PPH 2017/2, s. 53; M. Briand, M. Romanowski,

Geneza powstania i ewolucja kształtowania się Société par Actions Simplifiée – wnioski dla prawa polskiego, PPH 2018/2, s. 13). Podobną wysokość minimalnego kapitału spółki wyznaczono na Słowacji dla Jednoducha Spoločnosť (2017), w Niemczech w odniesieniu do haftungsbeschränkte Unternehmergeellschaft, w Holandii dla spółki z o.o. (Besloten Vennootschap). Z kolei kapitał zakładowy czeskiej spółki z o.o. (společnost z ručením omezením) wynosi 1 CZK, a ponadto prawo przewiduje szerokie możliwości uprzywilejowania udziałów. W Luksemburgu od stycznia 2017 r. funkcjonuje uproszczona formuła sp. z o.o. (Société à responsabilité limitée simplifiée), której kapitał zakładowy powinien mieścić się w wysokości od 1 do 12.000 euro. W uzasadnieniu projektu ustawy podniesiono, że „Brak instytucji kapitału zakładowego bądź znaczna liberalizacja tej instytucji jest charakterystyczną cechą korporacji amerykańskich tworzonych zgodnie z systemami prawa spółek poszczególnych stanów, a tym bardziej zyskujących coraz większą popularność *Limited Liability Companies* (LLCs), które są spółkami-hybrydami, łączącymi cechy korporacji z zasadami opodatkowania właściwymi dla spółek osobowych” (Uzasadnienie..., s. 7). Liberalizacja konstrukcji spółki w innych krajach świata może prowadzić do zakładania spółek w tym państwie, które zapewnia najbardziej dogodne warunki prawne. To tzw. efekt Delaware, w którym jest liberalne stanowe prawo spółek (zob. np. A. Regiec, *Amerykańska spółka corporation*, PPH 2018/6, s. 49). Zniesienie cenzusu inwestycyjnego w Polsce wpisuje się w trend dający się zauważyć w innych państwach świata. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że „w wyroku z 25 października 2017 r. w sprawie Polbud Wykonawstwo sp. z o.o. (C-106/16) Trybunał Sprawiedliwości UE uznał, że zakresem traktatowej swobody przedsiębiorczości objęte jest również transgraniczne przekształcenie połączone z przeniesieniem samej tylko siedziby statutowej spółki kapitałowej do innego państwa członkowskiego UE, czemu nie musi towarzyszyć trwała obecność gospodarcza (rzeczywiste osiedlenie się) w państwie docelowym. Wobec swobody wyboru formy prawnej prowadzenia działalności spośród typów spółek przewidzianych w prawie państw Unii Europejskiej polskie prawo spółek utraciło w znacznej mierze funkcję reglamentacyjną. Odrzucenie w polskim prawie koncepcji spółki opartej o konstrukcje alternatywne wobec gwarancyjnej funkcji kapitału zakładowego, nie wyeliminowałoby takich spółek z obrotu w Polsce. Przedsiębiorcy, którzy zechcą posłużyć się taką konstrukcją, mieliby możliwość założenia spółki pod rządami prawa jednego z państw członkowskich, które przyjęło takie typy spółek do swojego ustawodawstwa. Dlatego też z punktu widzenia polskiej gospodarki znacznie korzystniejsze jest wprowadzenie do Kodeksu spółek handlowych własnego modelu nowoczesnej spółki o elastycznej strukturze majątkowej, uwzględniającej specyfikę polskich rozwiązań legislacyjnych niż liczyć na to, że bariera językowa oraz obawa przed zwiększonym ryzykiem prawnym zniechęcą polskich przedsiębiorców do zakładania spółek prawa obcego pozbawionych kapitału zakładowego czy transgranicznego przekształcania się w takie spółki. Z tych przyczyn wprowadzenie PSA stanowi krok w kierunku zwiększenia konkurencyjności Polski na rynku europejskim w zakresie form prawnych prowadzenia działalności, zwłaszcza działalności opartej o kapitał ludzki i innowacje, których znaczenie gospodarcze ciągle wzrasta” (Uzasadnienie..., s. 7).

14. Mit nadużyć

Niektóre konstrukcje prawne, jak np. spółka komandytowa z komplementariuszem w postaci spółki kapitałowej, obrastają w czarny PR. Przed swoimi narodzinami PSA jako spółka „bezmajątkowa” zaczęła być przedstawiana jako wehikuł do możliwych nadużyć. Niemniej spółki posiadające wysokie kapitały zakładowe – pomimo swojego cenzusu majątkowego – nie mają monopolu na uczciwość swojej działalności. Płynność płatnicza spółki kapitałowej nie jest zależna od wielkości jej kapitału. Aktywem spółki kapitałowej mogą być bowiem trudniej zbywalne dobra majątkowe. Faktyczny majątek spółki będący odpowiednikiem jej kapitału zakładowego może nie mieć żadnej istotnej wartości likwidacyjnej. Niemniej dopuszczenie do obrotu prawnego PSA będzie wymagało przeprowadzenia badań empirycznych co do zasad funkcjonowania tej spółki, w szczególności w płaszczyźnie problemów upadłościowych.

15. Istota spółki handlowej

Przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób. Nie istnieje zatem w prawie polskim spółka bezwkładowa. Odnosi się to także do PSA. Niemniej ustawodawca w daleko idący sposób liberalizuje postać dopuszczalnych wkładów, jakie mogą być wnoszone do PSA. Wkład majątkowy do PSA może być absolutnie symboliczny wobec minimalnego poziomu kapitału zakładowego w wysokości 1 zł.

16. Istota prostej spółki akcyjnej

Prosta spółka akcyjna jest osobą prawną, odrębną od jej akcjonariuszy, która sama odpowiada za własne zobowiązania. Akcjonariusze tym samym nie odpowiadają za zobowiązania PSA. Należy do rodziny spółek kapitałowych. Prosta spółka akcyjna charakteryzuje się elastyczną strukturą wewnętrzną z uwagi na możliwość przyjęcia różnych koncepcji ustrojowych co do struktury organów PSA. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że „PSA jest nowoczesną formą niepublicznej spółki kapitałowej przeznaczoną dla innowacyjnych przedsięwzięć. Ma łączyć korporacyjny charakter spółki jako osoby prawnej i jego podstawowy przejaw jakim jest wyłączenie osobistej odpowiedzialności wspólników za jej zobowiązania ze znaczną swobodą kształtowania stosunku spółki, zarówno jeśli chodzi o wzajemne relacje pomiędzy wspólnikami, jak i system zarządzania spółką oraz nadzoru nad tym procesem” (Uzasadnienie..., s. 1).

17. Digitalizacja prostej spółki akcyjnej

„Obsługa” funkcjonowania PSA oparta jest na nowych technologiach. W dużej części to inteligentna konstrukcja, która w praktyce może być obsługiwana za pomocą smartfona. Zgodnie z art. 300²⁹ § 1 k.s.h. akcje „nie mają formy dokumentu” (tzn. nie posiadają papierowego substratu). Uchwały akcjonariuszy mogą być podejmowane poza walnym zgromadzeniem przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (art. 300⁸⁰ § 1 k.s.h.). Akcjonariusze mogą głosować przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jeżeli zostały one wskazane w umowie spółki albo wszyscy akcjonariusze wyrazili w formie dokumentowej zgodę na taki tryb głosowania (art. 300⁸⁰ § 2 k.s.h.). Samo walne zgromadzenie może zostać zwołane pocztą elektroniczną na adres akcjonariusza wpisany do rejestru akcjonariuszy (art. 300⁸⁷ § 1 k.s.h.). Umowa spółki może dopuszczać uczestnictwo w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje w szczególności: transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym; dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad; wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed lub w toku walnego zgromadzenia (art. 300⁹² § 1 k.s.h.). Uczestnictwo akcjonariuszy w walnym zgromadzeniu może podlegać jedynie wymogom i ograniczeniom, które są niezbędne do identyfikacji akcjonariuszy i zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej. Szczegółowe zasady dotyczące sposobu uczestnictwa w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej określa regulamin walnego zgromadzenia (art. 300⁹² § 2 k.s.h.). Zgodnie z art. 19 ust. 2 u.KRS (z mocą obowiązującą od 1.07.2021 r.) wnioski dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

18. Podstawowe założenia konstrukcyjne prostej spółki akcyjnej

Twórcy PSA przyjęli następujące założenia konstrukcyjne (Ministerstwo Rozwoju, *Przewodnik...*, s. 3):

- Kapitał akcyjny PSA ma minimalną wysokość 1 zł. Jest to oczywiście wartość prawna, ale już nie wartość w wymiarze ekonomicznym. W konsekwencji prawa korporacyjne wynikające z akcji odrywają się od kapitału, a akcje nie posiadają wartości nominalnej.
- Konstrukcja PSA zakłada elastyczność w kształtowaniu ustroju majątkowego spółki, w tym możliwość wniesienia do spółki wkładu w postaci pracy i świadczenia usług, brak restrykcji co do wypłat z kapitału akcyjnego.
- Ustawa wprowadza zakaz dokonywania świadczeń na rzecz akcjonariuszy, które zagrożąby wypłacalności PSA.
- Dokonano uelastycznienia w funkcjonowaniu spółki. Dotyczy to dopuszczalności wyboru struktury wewnętrznej organów według modelu dualistycznego (organ zarządzający i osobny nadzorczy) albo modelu monistycznego, który zakłada skupienie kompetencji zarządzająco-nadzorczej w jednym organie. Uelastycznienie odnosi się

także do przyspieszonej procedury rejestracyjnej, uproszczonej dematerializacji akcji w rejestrze, możliwości szerokiego wykorzystania środków komunikacji elektronicznej.

- Zapewniono instrumenty szybkiej i uproszczonej likwidacji w razie niepowodzenia gospodarczego albo umożliwiono przekształcenie PSA w inną spółkę handlową.

19. Prosta spółka akcyjna jako hybryda osobowo-kapitałowa

Prosta spółka akcyjna jest spółką „podwójnie” hybrydalną. Raz, bo łączy elementy charakterystyczne dla spółek osobowych i kapitałowych. Dwa, bo łączy cechy charakterystyczne dla spółki z o.o. i spółki akcyjnej (P. Wiórek, *Wprowadzenie...*, s. 527 i n.). PSA jest formalnie spółką kapitałową, tzn. organizacją opartą na substracie wniesionego kapitału, wyposażoną w osobowość prawną. Niemniej istotne są elementy osobowe w konstrukcji PSA. Należą do nich w szczególności:

- indywidualne prawo kontroli spółki przez akcjonariusza,
- uprawnienia przyznane osobiście,
- możliwość wprowadzenia ograniczeń w obrocie akcjami PSA,
- możliwość wprowadzenia instrumentów stabilizacji składu akcjonariatu,
- możliwość wyłączenia akcjonariusza ze spółki przez sąd na żądanie innych akcjonariuszy albo zainteresowanego akcjonariusza.

20. Hybrydalna struktura organów prostej spółki akcyjnej

Nowością w prawie spółek jest specyficzna struktura organów PSA. Niemniej pomysł sam w sobie nie jest nowy. Ustawodawca do pewnego stopnia kopiuje rozwiązania przyjęte w stosunku do spółki europejskiej.

Struktura organów		Charakter	Kompetencje	
zarząd	rada dyrektorów	zarząd i rada dyrektorów mają charakter obligatoryjny	zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę	rada dyrektorów prowadzi sprawy spółki, reprezentuje spółkę oraz sprawuje nadzór nad prowadzeniem spraw spółki
rada nadzorcza		rada nadzorcza ma charakter fakultatywny	rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki	
walne zgromadzenie akcjonariuszy		uchwały akcjonariuszy mogą zapadać poza walnym zgromadzeniem	najwyższy organ spółki podejmujący uchwały w sprawach wskazanych w ustawie i umowie spółki	

21. Cel prostej spółki akcyjnej

Prosta spółka akcyjna może zostać założona w każdym celu prawnie dopuszczalnym – może być spółką prowadzącą działalność handlową, a także podmiotem działającym *not for profit* (por. G. Kozieł [w:] *Prawo przedsiębiorców. Przepisy wprowadzające do Konstytucji Biznesu. Komentarz*, red. G. Kozieł, Warszawa 2019, s. 38–55).

22. Zakres zastosowania

Prosta spółka akcyjna może zostać zastosowana do każdej działalności gospodarczej. Niekiedy jednak przepisy ustawy wskazują, że określona działalność może być prowadzona tylko w określonej formule prawnej, gdzie nie wymienia się PSA jako dopuszczalnej prawnie formy działalności. Niektóre ustawy szczególne dopuszczają prowadzenie uregulowanej w nich działalności tylko w wybranej formule prawnej. Na przykład zgodnie z art. 12 ustawy z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1896 ze zm.) banki mogą być tworzone jako banki państwowe, banki spółdzielcze lub banki w formie spółek akcyjnych.

23. Samodzielność regulacji

Dla PSA ustawodawca przewidział samodzielną regulację prawną, która sporadycznie korzysta z konstrukcji odesłań do innych przepisów. Konstrukcja PSA trafnie nie została oparta na strukturalnych odesłaniach. Mają do niej zastosowanie postanowienia części ogólnej Kodeksu i części ogólnej dotyczącej spółek kapitałowych. Odesłania do konstrukcji innych spółek mają charakter sporadyczny. Poprzez normę art. 2 k.s.h. w odniesieniu do PSA stosuje się przepisy prawa cywilnego.

24. Regulacja prostej spółki akcyjnej

Do PSA ma zastosowanie art. 300¹ k.s.h., jak również przepisy ogólne o spółkach handlowych (art. 1–7), przepisy ogólne o spółkach kapitałowych (art. 11–21) oraz przepisy o łączeniu, podziale, przekształceniu spółek kapitałowych.

25. Normy *ius cogens* i *ius dispositivum* w odniesieniu do prostej spółki akcyjnej

Konstrukcję PSA budują normy bezwzględnie obowiązujące *iuris cogentis*, ale jest też znaczny udział norm dyspozytywnych *iuris dispositivi*. Nie jest możliwe skonstruowanie instytucji spółki bez minimum norm bezwzględnie obowiązujących.

26. Swoboda kształtowania wewnętrznego ustroju prostej spółki akcyjnej

Regulacja normatywna stwarza pewne generalne ramy dla organizacji spółki. O ostatecznym kształcie spółki decyduje jej podstawa ustrojowa: statut albo umowa spółki. Ustawodawca trafnie nie przyjął ograniczeń dla tworzenia konkretnego kształtu PSA w drodze umowy spółki, tak jak to uczynił w odniesieniu do statutu spółki akcyjnej. Zgodnie bowiem z art. 304 § 3 k.s.h. statut spółki akcyjnej może zawierać postanowienia odmienne, niż przewiduje ustawa, tylko wówczas, jeżeli ustawa na to zezwala. Z kolei zgodnie z art. 304 § 4 k.s.h. statut spółki akcyjnej może zawierać dodatkowe postanowienia, chyba że z ustawy wynika, iż przewiduje ona wyczerpujące uregulowanie, albo dodatkowe postanowienie statutu jest sprzeczne z naturą spółki akcyjnej lub dobrymi obyczajami. Granice kształtowania umowy spółki w przypadku PSA wyznacza art. 353¹ k.c. w zw. z art. 2 k.s.h.

27. Założyciele prostej spółki akcyjnej

Prosta spółka akcyjna może być utworzona przez jedną albo więcej osób. Założycielem PSA może być osoba fizyczna, osoba prawna, jak też jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, ale wyposażona w atrybut zdolności prawnej. Prosta spółka akcyjna nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z o.o., może natomiast ją zawiązać jednoosobowa spółka akcyjna czy jednoosobowa PSA.

28. Prosta spółka akcyjna w organizacji

Zgodnie z art. 11 § 1 k.s.h. spółki kapitałowe w organizacji mogą we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywane. Do PSA w organizacji w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące danego typu spółki po jej wpisie do rejestru (art. 11 § 2 k.s.h.). Prosta spółka akcyjna w organizacji jest reprezentowana przez zarząd, a do chwili jego ustanowienia – przez pełnomocnika powołanego jednoomyślną uchwałą akcjonariuszy (art. 300¹¹ § 2 k.s.h.). Firma PSA w organizacji powinna zawierać dodatkowe oznaczenie „w organizacji” (art. 11 § 3 k.s.h.). Prosta spółka akcyjna w organizacji z chwilą wpisu do rejestru staje się PSA i uzyskuje osobowość prawną. Z tą chwilą staje się ona podmiotem praw i obowiązków spółki w organizacji (art. 12 k.s.h.). Za zobowiązania PSA w organizacji odpowiadają solidarnie PSA i osoby, które działały w jej imieniu (art. 13 § 1 k.s.h.). Odpowiedzialność tych osób ustaje wobec spółki z chwilą zatwierdzenia ich czynności uchwałą akcjonariuszy (art. 300¹¹ § 3 k.s.h.).

29. Spółka jednoosobowa

Istotą spółki jest *affectio societatis*. Niemniej prawo handlowe dopuszcza hybrydy w postaci kapitałowych spółek jednoosobowych. Mogą przy tym być to konstrukcje trwałe. Prosta spółka akcyjna może być spółką jednoosobową już od jej zawiania albo może stać się spółką jednoosobową w wyniku późniejszych zdarzeń. W spółce jednoosobowej – ale nie tylko – może dojść do nadużycia konstrukcji spółki (por. S. Szejna, *Czy istnieje konieczność wprowadzenia odpowiedzialności wspólników spółki z o.o. (akcyjnej) za zobowiązania spółki względem jej wierzycieli obok odpowiedzialności członków zarządu spółki?* [w:] *Kodeks spółek handlowych po 15 latach obowiązywania*, red. J. Frąckowiak, Warszawa 2018).

30. Zobowiązanie akcjonariuszy do świadczeń w stosunku wewnętrznym

Akcjonariusze są zobowiązani względem PSA jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki. Jest to kluczowa norma prawna dla organizacji relacji pomiędzy spółką a akcjonariuszem *pro foro interno*. Eliminuje to możliwość zaskakiwania akcjonariuszy przez spółkę koniecznością spełnienia świadczeń nieprzewidywanych w momencie przystępowania do spółki. Co istotne, źródłem zobowiązania akcjonariuszy na rzecz PSA nie może być większoścowa uchwała organów spółki. Oczywiście akcjonariusze mogą się zgodzić na spełnienie względem spółki świadczeń uprzednio nieokreślonych w umowie spółki (*volenti non fit iniuria*). Niemniej może się tak stać tylko na mocy dobrowolnie złożonego oświadczenia woli przez akcjonariusza.

31. Brak prowadzenia spraw spółki przez akcjonariuszy

Uniwersalnym założeniem ogólnym dla spółki kapitałowej jest jej oparcie na substracie kapitału. Spółka kapitałowa jako osoba prawna działa na bazie swoich organów (art. 38 k.c., art. 300⁵²–300⁷⁹ k.s.h.) (zob. np. A. Klein, *Charakter prawny organów osób prawnych* [w:] *Rozprawy z prawa cywilnego*, red. J. Bleszyński, J. Rajski, Warszawa 1985, s. 122–123; S. Grzybowski [w:] *System Prawa Cywilnego*, red. S. Grzybowski, t. 1, wyd. 1, Ossolineum 1974, s. 373; M. Pazdan, *Niektóre konsekwencje teorii organów osoby prawnej*, „Prace prawnicze Uniwersytetu Śląskiego” 1969, t. 1, s. 205–206; A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, Warszawa 1996, s. 196 i n.; E. Płonka, *Odpowiedzialność odszkodowawcza członków zarządu spółki kapitałowej wobec spółki* (art. 292 i 474 k.h.), KPP 1994/2, s. 211–212). Akcjonariusze z istoty rzeczy nie prowadzą spraw spółki jako jednostki organizacyjnej, tak jak w modelu wspólnika jawnego spółki osobowej i spółki osobowej, gdyż jest to kompetencja jej organów. Akcjonariusze mogą natomiast angażować się w działalność spółki kapitałowej jako piastunowie jej organów: zarządu, rady nadzorczej, rady dyrektorów. Niemniej organy te mogą być obsadzone także, albo nawet wyłącznie, przez nieakcjonariuszy. Akcjonariusz ma prawo – nie